

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 181 (XXV) — Nr. 743

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 2 decembrie 2013

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
LEGI ȘI DECRETE	
311. — Lege pentru ratificarea Acordului privind transportul aerian dintre Canada și Comunitatea Europeană și statele sale membre, semnat la Bruxelles la 17 decembrie 2009	2
Acord privind transportul aerian dintre Canada și Comunitatea Europeană și statele sale membre	2–17
904. — Decret privind promulgarea Legii pentru ratificarea Acordului privind transportul aerian dintre Canada și Comunitatea Europeană și statele sale membre, semnat la Bruxelles la 17 decembrie 2009	17
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 417 din 15 octombrie 2013 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 21 alin. (2) teza întâi din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 și ale art. 64 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative	18–20
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
924. — Hotărâre privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli rectificat pe anul 2013 pentru Societatea Națională de Gaze Naturale „Romgaz” — S.A. Mediaș, aflată sub autoritatea Departamentului pentru Energie.....	21–23
ACTE ALE CASEI NAȚIONALE DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE	
946. — Ordin privind modificarea Ordinului președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 256/2013 pentru aprobarea machetelor de raportare fără regim special a indicatorilor specifici și a Metodologiei transmiterii rapoartelor aferente programelor/subprogramelor naționale de sănătate curative	24–30
★	
Rectificări	31

LEGI ȘI DECRETE**PARLAMENTUL ROMÂNIEI****CAMERA DEPUTAȚILOR****SENATUL****LEGE****pentru ratificarea Acordului privind transportul aerian dintre
Canada și Comunitatea Europeană și statele sale membre,
semnat la Bruxelles la 17 decembrie 2009****Parlamentul României** adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se ratifică Acordul privind transportul aerian dintre Canada și Comunitatea Europeană și statele sale membre, semnat la Bruxelles la 17 decembrie 2009.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI
DEPUTAȚILOR
VALERIU-ȘTEFAN ZGONEA

PREȘEDINTELE SENATULUI
**GEORGE-CRIN LAURENȚIU
ANTONESCU**

București, 21 noiembrie 2013.
Nr. 311.

ACORD**privind transportul aerian dintre Canada și Comunitatea Europeană
și statele sale membre*)****CUPRINS**

<u>Articol</u>	<u>Titlu</u>
1	Titluri și definiții
2	Acordarea de drepturi
3	Desemnare, autorizare și revocare
4	Investiții
5	Aplicarea dispozițiilor legale
6	Siguranța aviației civile
7	Securitatea aviației civile
8	Taxe vamale, impozite și tarife
9	Statistici
10	Interesele consumatorilor
11	Disponibilitatea aeroporturilor și a infrastructurilor și serviciilor aeronautice
12	Tarife pentru utilizarea aeroporturilor și a infrastructurilor și serviciilor aeronautice
13	Cadrul comercial
14	Mediul concurențial
15	Gestionarea traficului aerian
16	Continuarea desemnărilor și autorizațiilor
17	Comitetul mixt
18	Mediul
19	Chestiuni legate de forța de muncă
20	Cooperarea internațională
21	Soluționarea diferendelor
22	Modificarea
23	Intrarea în vigoare și aplicarea provizorie
24	Denunțarea acordului
25	Înregistrarea acordului
26	Relația cu alte acorduri

*) Traducere.

Canada, pe de o parte,
 și
 Republica Austria,
 Regatul Belgiei,
 Republica Bulgaria,
 Republica Cipru,
 Republica Cehă,
 Regatul Danemarcei,
 Republica Estonia,
 Republica Finlanda,
 Republica Franceză,
 Republica Federală Germania,
 Republica Elenă,
 Republica Ungară,
 Irlanda,
 Republica Italiană,
 Republica Letonia,
 Republica Lituania,
 Marele Ducat al Luxemburgului,
 Malta,
 Regatul Țărilor de Jos,
 Republica Polonă,
 Republica Portugheză,
 România,
 Republica Slovacă,
 Republica Slovenia,
 Regatul Spaniei,
 Regatul Suediei,
 Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord,

fiind semnatori ai Tratatului de instituire a Comunității Europene și state membre ale Uniunii Europene (denumite în continuare „statele membre”),

și Comunitatea Europeană, pe de altă parte,

Canada și statele membre, fiind parte la Convenția privind aviația civilă internațională, deschisă spre semnare la Chicago la 7 decembrie 1944, împreună cu Comunitatea Europeană,

dorind să promoveze un sistem de transport aerian bazat pe concurența dintre companiile aeriene pe o piață supusă unui minim de intervenție și reglementare din partea statului,

dorind să își promoveze interesele în sectorul transportului aerian,

recunoscând importanța unui transport aerian eficient pentru promovarea comerțului, a turismului și a investițiilor,

dorind să îmbunătățească serviciile aeriene,

Dorind să asigure cel mai înalt nivel de siguranță și securitate a transportului aerian,

decise să obțină beneficiile potențiale oferite de cooperarea în materie de reglementare și, în măsura posibilului, armonizarea reglementărilor și a abordărilor,

recunoscând beneficiile potențiale importante care pot fi obținute din servicii aeriene competitive și dintr-o industrie de servicii aeriene viabile,

dorind să stimuleze un mediu competitiv pentru serviciile aeriene, recunoscând totodată că, în absența unor condiții de concurență echitabile pentru companiile aeriene, nu se pot obține beneficii potențiale,

dorind să ofere companiilor aeriene oportunitatea corectă și echitabilă de a furniza servicii aeriene în temeiul prezentului acord,

dorind să maximizeze beneficiile pentru pasageri, expeditori, companii aeriene și aeroporturi și pentru angajații acestora, precum și pentru alte părți care beneficiază indirect,

subliniind importanța protejării mediului în cadrul dezvoltării și punerii în aplicare a politicii aeronautice internaționale,

luând notă de importanța protecției consumatorilor și a încurajării unui nivel corespunzător de protecție a consumatorilor

în domeniul serviciilor aeriene,

luând notă de importanța capitalului pentru industria aeronautică pentru dezvoltarea viitoare a serviciilor aeriene,

dorind să încheie un acord privind transportul aerian, care să completeze convenția menționată,

au convenit după cum urmează:

ARTICOLUL 1

Titluri și definiții

1. Titlurile utilizate în prezentul acord îndeplinesc numai o funcție de referință.

2. În sensul prezentului acord și în lipsa unor dispoziții contrare:

(a) „autorități aeronautice” înseamnă orice autoritate sau persoană împuternicită de către părți pentru a exercita funcțiile prevăzute în prezentul acord;

(b) „servicii aeriene” înseamnă servicii aeriene regulate pe rutele specificate în prezentul acord pentru transportul de

pasageri și de mărfuri, inclusiv de corespondență, sub formă de servicii separate sau mixte;

(c) „acord” înseamnă prezentul acord, orice anexă la acesta, precum și orice modificare a acordului sau a oricărei anexe;

(d) „companie aeriană” înseamnă o companie aeriană care a fost desemnată și autorizată în conformitate cu articolul 3 din prezentul acord;

(e) „parte” înseamnă fie Canada, fie statele membre și Comunitatea Europeană, luate împreună sau individual;

(f) „convenție” înseamnă Convenția privind aviația civilă internațională, deschisă spre semnare la Chicago în cea de-a

șaptea zi a lunii decembrie 1944 și care include toate anexele adoptate în temeiul articolului 90 al respectivei convenții și toate modificările anexelor sau ale convenției în temeiul articolelor 90 și 94 din aceasta, în măsura în care respectivele anexe și modificări au fost adoptate de Canada și statele membre; și

(g) „teritoriu” înseamnă, pentru Canada, regiunile sale terestre (continentale și insulare), apele interioare și apele teritoriale, astfel cum sunt stabilite în dreptul său intern, și include spațiul aerian de deasupra acestor regiuni, iar pentru statele membre ale Comunității Europene, regiunile terestre (continentale și insulare), apele interioare și apele teritoriale, cărora li se aplică Tratatul de instituire a Comunității Europene și în condițiile stabilite prin tratatul respectiv și prin orice alt instrument care succede acestuia, și include spațiul aerian de deasupra regiunilor respective; se înțelege că aplicarea prezentului acord în cazul aeroportului Gibraltar nu aduce atingere pozițiilor juridice respective ale Regatului Spaniei și Regatului Marii Britanii cu privire la diferendul referitor la suveranitatea asupra teritoriului pe care este situat aeroportul și menținerii suspendării aplicării, în cazul aeroportului Gibraltar, a măsurilor Comunității Europene privind transportul aerian în vigoare la 18 septembrie 2006 între statele membre, în conformitate cu Declarația ministerială referitoare la aeroportul Gibraltar, adoptată la Cordoba la 18 septembrie 2006.

ARTICOLUL 2

Acordarea de drepturi

1. Fiecare parte acordă celeilalte părți următoarele drepturi pentru desfășurarea serviciilor de transport aerian de către companiile aeriene ale celeilalte părți:

(a) dreptul de a survola teritoriul său fără a ateriza;

(b) dreptul de a efectua escale în scopuri necomerciale pe teritoriul său;

(c) în măsura permisă de prezentul acord, dreptul de a face escale pe teritoriul său pe rutele specificate în prezentul acord, în scopul îmbarcării și debarcării de pasageri și de mărfuri, inclusiv corespondență, sub formă de servicii separate sau mixte; și

(d) celelalte drepturi specificate în prezentul acord.

2. Fiecare parte acordă de asemenea celeilalte părți drepturile specificate la alineatul (1) literele (a) și (b) din prezentul articol pentru companiile aeriene ale celeilalte părți, altele decât cele menționate la articolul 3 (Desemnare, autorizare și revocare) din prezentul acord.

ARTICOLUL 3

Desemnare, autorizare și revocare

1. Părțile recunosc că licențele sau alte forme de autorizare eliberate de către cealaltă parte pentru operarea de servicii aeriene în temeiul prezentului acord constituie o desemnare în temeiul prezentului acord. La cererea autorităților aeronautice ale uneia dintre părți, autoritățile aeronautice ale celeilalte părți care au eliberat licența sau altă formă de autorizare verifică statutul unor astfel de licențe ori autorizații.

2. La primirea cererilor din partea unei companii aeriene desemnate a uneia dintre părți, în forma și modul stabilite, cealaltă parte acordă, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și cu normele sale administrative, autorizațiile și permisele solicitate, astfel încât compania aeriană respectivă să poată desfășura serviciile aeriene într-un termen procedural minim, cu condiția ca:

(a) respectiva companie aeriană să se încadreze în cerințele cuprinse în actele cu putere de lege și normele administrative aplicate în mod obișnuit de autoritățile aeronautice ale părții care acordă autorizațiile și permisele;

(b) respectiva companie aeriană să respecte actele cu putere de lege și normele administrative ale părții care acordă autorizațiile și permisele;

(c) sub rezerva dispozițiilor din anexa 2, în cazul unei companii aeriene din Canada, controlul efectiv asupra companiei aeriene să fie deținut de cetățeni ai oricăreia dintre părți, compania aeriană să fie o companie aeriană canadiană potrivit licenței deținute și să aibă sediul principal în Canada; în cazul unei companii aeriene dintr-un stat membru, controlul efectiv al companiei aeriene să fie deținut de cetățeni ai oricăreia dintre părți sau ai Islandei, Liechtensteinului, Norvegiei sau Elveției, compania aeriană să fie o companie aeriană comunitară potrivit licenței deținute și să aibă sediul principal într-un stat membru; și

(d) compania aeriană să opereze în conformitate cu condițiile stabilite în prezentul acord.

3. O parte poate refuza acordarea autorizațiilor sau permiselor menționate la alineatul (2) din prezentul articol și poate revoca, suspenda, impune condiții sau limita autorizațiile ori permisele de operare sau poate lua alte măsuri de suspendare ori limitare a operațiunilor companiei sau companiilor aeriene ale celeilalte părți în cazul în care respectiva companie aeriană nu se conformează dispozițiilor de la alineatul (2) sau în cazul în care s-a stabilit de către o parte că condițiile de pe teritoriul celeilalte părți nu corespund unui mediu concurențial echitabil, ceea ce dezavantajează semnificativ ori dăunează companiei sau companiilor sale aeriene, în conformitate cu articolul 14 alineatul (5) (Mediul concurențial).

4. Drepturile enumerate la alineatul (3) din prezentul articol se exercită numai după consultări în cadrul Comitetului mixt, cu excepția cazului în care sunt necesare măsuri imediate pentru a preveni încălcarea actelor cu putere de lege și a normelor administrative menționate la alineatul (2) sau a cazului în care, din motive de siguranță ori securitate, este necesar să se acționeze în conformitate cu dispozițiile articolului 6 (Siguranța aviației civile) și ale articolului 7 (Securitatea aviației civile).

ARTICOLUL 4

Investiții

Fiecare parte permite deținerea în proprietate integrală a companiilor sale aeriene de către cetățeni ai Canadei, ai unui stat membru sau ai unor state membre, sub rezerva condițiilor din anexa 2 la prezentul acord.

ARTICOLUL 5

Aplicarea dispozițiilor legale

Fiecare parte cere respectarea:

(a) legislației, a normelor și a procedurilor sale cu privire la admiterea pe teritoriul său, șederea sau plecarea de pe acesta a unei aeronave angajate în navigația aeriană internațională sau la operarea și navigarea unei astfel de aeronave de către companiile aeriene la intrarea, plecarea și pe perioada șederii pe teritoriul respectiv; și

(b) actelor cu putere de lege și a normelor sale administrative cu privire la admiterea pe teritoriul său, șederea sau plecarea de pe acesta a pasagerilor, a membrilor echipajului și a mărfurilor, inclusiv a corespondenței (cum ar fi normele privind intrarea, verificarea, tranzitul, securitatea aviației civile, imigrația, pașapoartele, controlul vamal și carantina), de către companiile aeriene și de către sau în numele pasagerilor, de către membrii echipajului și de către mărfuri, inclusiv corespondența, cu ocazia tranzitului, admiterii, plecării de pe teritoriul respectiv, precum și pe perioada șederii pe teritoriul respectiv. La aplicarea acestor acte cu putere de lege și norme administrative, fiecare parte acordă companiilor aeriene, în condiții similare, un tratament care nu este mai puțin favorabil decât tratamentul acordat

propriilor companii aeriene sau oricărei alte companii aeriene care operează servicii aeriene internaționale similare.

ARTICOLUL 6

Siguranța aviației civile

1. Părțile reafirmă importanța cooperării strânse în domeniul siguranței aviației. În acest context, părțile se angajează să coopereze în continuare, inclusiv cu privire la operațiunile aeriene, în special pentru a permite schimbul de informații care ar putea avea impact asupra siguranței navigației aeriene internaționale, participarea părților la activitățile de supraveghere ale fiecărei părți sau desfășurarea unor activități comune de supraveghere în domeniul siguranței aviației civile și dezvoltarea de proiecte și inițiative comune, inclusiv cu țări terțe. Cooperarea va fi dezvoltată în cadrul Acordului privind siguranța aviației civile dintre Canada și Comunitatea Europeană, încheiat la Praga la 6 mai 2009, în ceea ce privește aspectele reglementate de acordul respectiv.

2. Certificatele de navigabilitate, certificatele de competență și licențele, eliberate sau validate de către una din părți prin intermediul autorităților sale aeronautice, în conformitate cu dispozițiile aplicabile din Acordul privind siguranța aviației civile dintre Canada și Comunitatea Europeană, sunt recunoscute drept valabile de către cealaltă parte și de către autoritățile aeronautice ale acesteia în scopul operării serviciilor aeriene, cu condiția ca respectivele certificate sau licențe să fi fost eliberate sau validate în temeiul și în conformitate cel puțin cu standardele stabilite de convenție.

3. În cazul în care privilegiile sau condițiile licențelor ori certificatelor menționate la alineatul (2) de mai sus, eliberate de autoritățile aeronautice ale uneia dintre părți oricărei persoane sau oricărei companii aeriene ori cu privire la orice aeronavă utilizată în operarea serviciilor aeriene, ar permite aplicarea unor standarde mai puțin stricte decât standardele minime stabilite în temeiul convenției și respectiva diferență a fost înregistrată la Organizația Aviației Civile Internaționale sau în cazul în care respectivele autorități ar aplica un standard sau standarde care sunt mai ridicate decât standardele stabilite în temeiul convenției sau altele decât cele din convenție, cealaltă parte poate solicita consultări între părți în cadrul Comitetului mixt în vederea clarificării practicii respective. Până la atingerea consensului în cadrul consultărilor și, în spiritul unui regim de acceptare reciprocă a certificatelor și licențelor, părțile continuă să recunoască certificatele și licențele validate de autoritățile aeronautice ale celeilalte părți. În cazul în care Acordul privind siguranța aviației civile dintre Canada și Comunitatea Europeană, încheiat la Praga la 6 mai 2009, cuprinde dispoziții care reglementează acceptarea reciprocă a certificatelor și licențelor, fiecare parte aplică dispozițiile respective.

4. În conformitate cu legislația aplicabilă și în cadrul Acordului privind siguranța aviației civile dintre Canada și Comunitatea Europeană, încheiat la Praga la 6 mai 2009, în ceea ce privește aspectele reglementate de acordul respectiv, părțile se angajează să asigure acceptarea reciprocă a certificatelor și licențelor.

5. Orice parte sau autoritățile aeronautice competente ale acesteia pot solicita în orice moment consultări cu cealaltă parte sau cu autoritățile aeronautice competente ale acesteia cu privire la standardele și cerințele de siguranță aplicate și administrate de autoritățile aeronautice respective. În cazul în care, în urma unor astfel de consultări, partea sau autoritățile sale aeronautice competente, care au solicitat consultările, constată că cealaltă parte sau autoritățile aeronautice competente ale acesteia nu aplică și nu administrează în mod eficace standardele și cerințele de siguranță în domeniile respective, care, în cazul în care nu s-a decis altfel, sunt cel puțin egale cu standardele minime stabilite în temeiul convenției,

cealaltă parte sau autoritățile aeronautice competente ale acesteia sunt notificate cu privire la aceste constatări și la pașii considerați necesari pentru a se conforma la aceste standarde minime. Neluarea de către cealaltă parte sau de către autoritățile aeronautice competente ale acesteia a măsurilor corective corespunzătoare în termen de cincisprezece (15) zile sau într-un alt termen convenit constituie un temei pentru partea ori pentru autoritățile aeronautice competente ale acesteia, care au solicitat consultările, să revoce, să suspende sau să limiteze autorizațiile de operare ori permisele tehnice sau să suspende ori să limiteze în alt mod operațiunile unei companii aeriene pentru care răspunderea privind supravegherea siguranței revine celeilalte părți sau autorităților aeronautice competente ale acesteia.

6. Fiecare parte acceptă că orice aeronavă operată de sau în numele unei companii aeriene a unei părți poate, atunci când se află pe teritoriul celeilalte părți, să facă obiectul unei inspecții la sol efectuate de către autoritățile aeronautice ale celeilalte părți, în vederea verificării validității documentelor relevante ale aeronavei și ale membrilor echipajului, precum și a stării în care se prezintă aeronava și echipamentele sale, cu condiția ca o asemenea examinare să nu producă întâzieri nejustificate în operarea aeronavei.

7. Dacă autoritățile aeronautice ale uneia dintre părți, după desfășurarea unei inspecții la sol, constată că o aeronavă sau operarea unei aeronave nu satisface standardele minime în vigoare, în conformitate cu convenția, sau constată lipsa unei întrețineri și a unei administrări eficiente a standardelor de siguranță în vigoare în conformitate cu convenția, autoritățile aeronautice ale părții respective notifică autoritățile aeronautice ale celeilalte părți responsabile cu supravegherea siguranței companiei aeriene care operează aeronava cu privire la respectivele constatări și la pașii pe care îi consideră necesari pentru conformarea la standardele minime respective. Neluarea măsurilor corective corespunzătoare în termen de cincisprezece (15) zile constituie temei de revocare, suspendare sau limitare a autorizațiilor de operare ori a permiselor tehnice sau de luare a altor măsuri de suspendare ori limitare a operațiunilor companiei aeriene care operează aeronava. Aceleași măsuri se pot lua și în cazul refuzului accesului în vederea inspecției la sol.

8. Fiecare parte, prin intermediul autorităților aeronautice competente ale acesteia, are dreptul de a lua măsuri imediate, inclusiv dreptul de a revoca, suspenda sau limita autorizațiile de operare ori permisele tehnice, sau alte măsuri de suspendare ori limitare a operațiunilor unei companii aeriene a celeilalte părți, în cazul în care consideră acest lucru necesar ținând seama de o amenințare imediată la adresa siguranței aviației civile. Atunci când este posibil, partea care ia astfel de măsuri încearcă să se consulte în prealabil cu cealaltă parte.

9. Orice măsură luată de către o parte sau de către autoritățile aeronautice competente ale acesteia în conformitate cu alineatul (5), (7) sau (8) din prezentul articol este revocată odată ce nu mai există temeiul în baza căruia s-a luat respectiva măsură.

ARTICOLUL 7

Securitatea aviației civile

1. În conformitate cu drepturile și obligațiile ce le revin în temeiul dreptului internațional, părțile reafirmă că obligația lor reciprocă de a proteja securitatea aviației civile împotriva actelor de intervenție ilegală constituie o parte integrantă a prezentului acord.

2. Fără a limita caracterul general al drepturilor și obligațiilor ce le revin în temeiul dreptului internațional, părțile acționează în special în conformitate cu dispozițiile Convenției privind infracțiunile și anumite alte acte comise la bordul aeronavelor,

încheiată la Tokio la 14 septembrie 1963, ale Convenției pentru combaterea capturării ilicite a aeronavelor, încheiată la Haga la 16 decembrie 1970, ale Convenției pentru combaterea actelor ilicite îndreptate împotriva siguranței aviației civile, semnată la Montreal la 23 septembrie 1971, ale Protocolului cu privire la reprimarea actelor ilicite de violență în aeroporturile destinate aviației civile internaționale, încheiat la Montreal la 24 februarie 1988, și ale Convenției cu privire la marcajul explozibililor plastici și în folie în scopul detectării, încheiată la Montreal la 1 martie 1991, precum și ale oricărui alt acord multilateral care reglementează securitatea aviației civile și care are caracter obligatoriu pentru părți.

3. Părțile își acordă reciproc, la cerere, toată asistența necesară pentru prevenirea actelor de capturare ilegală a aeronavelor civile și a altor acte ilegale comise împotriva siguranței acestor aeronave, a pasagerilor și a echipajului acestora, a aeroporturilor și a instalațiilor și serviciilor de navigație aeriană, precum și a oricărei alte amenințări la adresa securității aviației civile.

4. Părțile acționează în conformitate cu dispozițiile privind securitatea aviației civile stabilite de Organizația Aviației Civile Internaționale și desemnate ca anexe la Convenția privind aviația civilă internațională, în măsura în care aceste dispoziții privind securitatea sunt aplicabile părților. Părțile solicită operatorilor aeronavelor înmatriculate pe teritoriul lor, operatorilor aeronavelor cu sediul principal sau reședința permanentă pe teritoriul lor, precum și operatorilor aeroporturilor de pe teritoriul lor să acționeze în conformitate cu aceste dispoziții privind securitatea aviației civile. În consecință, fiecare parte informează, la cerere, cealaltă parte cu privire la orice diferențe dintre normele și practicile sale și standardele de securitate a aviației civile prevăzute în anexele menționate în prezentul alineat, atunci când aceste diferențe depășesc sau completează standardele respective și sunt relevante pentru operatorii celeilalte părți. Fiecare parte poate solicita în orice moment consultări cu cealaltă parte, care să se desfășoare fără întârziere nejustificată, pentru a discuta aceste diferențe.

5. În condițiile respectării depline și reciproce a suveranității statelor, fiecare parte este de acord că operatorilor de aeronave menționați la alineatul (4) din prezentul articol li se poate solicita să respecte dispozițiile privind securitatea aviației civile menționate la alineatul respectiv, stabilite de cealaltă parte pentru intrarea pe teritoriul său, plecarea de pe respectivul teritoriu sau pe perioada în care se află pe acesta. Fiecare parte se asigură că pe teritoriul său se aplică în mod eficace măsuri adecvate pentru protecția aeronavei și pentru efectuarea controalelor de securitate ale pasagerilor, ale membrilor echipajului, ale bagajelor, ale bagajelor de mână, ale mărfurilor, ale corespondenței și ale proviziilor la bord înaintea îmbarcării sau încărcării.

6. Părțile sunt de acord să concluzeze în vederea recunoașterii reciproce a standardelor de securitate și să colaboreze strâns cu privire la măsurile de control al calității pe bază de reciprocitate. Părțile sunt de asemenea de acord, după caz și pe baza unor decizii luate separat de părți, să creeze condițiile prealabile pentru punerea în aplicare a controlului unic de securitate pentru zborurile între teritoriile părților, ceea ce înseamnă scutirea de la un nou control a pasagerilor, bagajelor și/sau mărfurilor aflate în tranzit. În acest scop, părțile încheie acorduri administrative care permit consultări cu privire la măsurile privind securitatea aviației civile existente sau planificate, precum și cooperarea și schimbul de informații cu privire la măsurile de control al calității puse în aplicare de către părți. Părțile se consultă reciproc cu privire la măsurile de securitate planificate care prezintă importanță pentru operatorii situați pe teritoriul celeilalte părți la aceste acorduri administrative.

7. Fiecare parte răspunde, în măsura posibilului, la solicitările celeilalte părți de luare de măsuri speciale și rezonabile de securitate pentru a răspunde unei anumite amenințări la adresa unui anumit zbor sau a unei anumite serii de zboruri.

8. Părțile convin să coopereze în privința inspecțiilor de securitate pe care le efectuează pe oricare teritoriu prin stabilirea de mecanisme, inclusiv acorduri administrative, pentru schimbul reciproc de informații cu privire la rezultatele acestor inspecții de securitate. Părțile convin să examineze favorabil solicitările de participare ca observatori la inspecțiile de securitate efectuate de cealaltă parte.

9. În cazul unei capturări ilegale a unei aeronave civile sau al unei amenințări în acest sens ori în cazul altor acte ilegale comise împotriva siguranței aeronavei, a pasagerilor, a membrilor echipajului, a aeroporturilor sau a instalațiilor de navigație aeriană, părțile își acordă reciproc asistență prin facilitarea comunicațiilor și prin alte măsuri adecvate, cu scopul de a pune capăt rapid și în siguranță unui astfel de incident sau unei amenințări în acest sens.

10. În cazul în care o parte are motive rezonabile să creadă că cealaltă parte s-a îndepărtat de dispozițiile prezentului articol, partea respectivă poate solicita consultări prin intermediul autorităților sale competente. Astfel de consultări încep în termen de cincisprezece (15) zile de la primirea unei asemenea solicitări. Neajungerea la o înțelegere satisfăcătoare în termen de cincisprezece (15) zile de la începerea consultărilor constituie motive pentru partea care a solicitat consultările să ia măsuri de refuz, revocare, suspendare sau de impunere a unor condiții corespunzătoare cu privire la autorizațiile companiilor aeriene ale celeilalte părți. În cazul unei situații de urgență sau pentru a preveni viitoare încălcări ale dispozițiilor prezentului articol, partea care consideră că cealaltă parte s-a îndepărtat de la dispozițiile prezentului articol poate lua în orice moment măsurile temporare adecvate.

11. Fără a aduce atingere necesității de a lua măsuri imediate în vederea protejării securității transportului, părțile afirmă că, atunci când se au în vedere măsuri de securitate, fiecare parte trebuie să evalueze posibilele efecte negative din punct de vedere economic și operațional asupra operării serviciilor aeriene în temeiul prezentului acord și, în măsura permisă de lege, să ia în considerare astfel de factori atunci când stabilește ce măsuri sunt necesare și adecvate pentru a aborda preocupările respective legate de securitate.

ARTICOLUL 8

Taxe vamale, impozite și tarife

1. În măsura maximă permisă de actele cu putere de lege și normele administrative naționale și pe bază de reciprocitate, fiecare parte scutește companiile aeriene ale celeilalte părți de orice restricții la import, taxe asupra proprietății și impozite pe capital, taxe vamale, accize și de orice taxe sau tarife similare care sunt impuse de părți și care nu au la bază costurile serviciilor prestate, în ceea ce privește aeronavele care operează în cadrul serviciilor de transport aerian internațional, echipamentele acestora, combustibilul, lubrifianții, consumabilele de natură tehnică, echipamentul la sol, piesele de schimb (inclusiv motoarele), proviziile aeronavelor (incluzând alimente, băuturi și spirtoase, tutun și alte produse destinate vânzării și uzului pasagerilor în cantități limitate pe durata zborului, fără să se limiteze la acestea), precum și alte articole destinate utilizării sau utilizate exclusiv în relație cu operarea ori întreținerea aeronavei angajate în transportul aerian internațional.

2. De asemenea, în măsura maximă permisă de actele cu putere de lege și normele administrative naționale și pe bază de reciprocitate, fiecare parte scutește de la plata taxelor, impozitelor, redevențelor și tarifelor menționate la alineatul (1)

din prezentul articol, cu excepția tarifelor calculate pe baza costului serviciului prestat:

(a) proviziile de bord introduse sau furnizate pe teritoriul unei părți și care sunt îmbarcate, în cantități rezonabile, pentru a fi utilizate la bordul aeronavelor unei companii aeriene care aparține celeilalte părți, angajate în transportul aerian internațional, chiar și atunci când aceste provizii sunt destinate pentru a fi folosite doar pentru o parte a călătoriei efectuate deasupra teritoriului respectiv;

(b) echipamentele la sol și piesele de schimb (inclusiv motoarele) introduse pe teritoriul unei părți pentru service-ul, întreținerea sau repararea aeronavelor unei companii aeriene a celeilalte părți, utilizate în transportul aerian internațional, precum și echipamentele informatice și părțile componente destinate handlingului pasagerilor sau al mărfurilor ori controalelor de securitate;

(c) combustibilul, lubrifianții și consumabilele de natură tehnică introduse sau furnizate pe teritoriul uneia dintre părți pentru a fi utilizate la bordul unei aeronave a unei companii aeriene a celeilalte părți, angajate în transportul aerian internațional, chiar și atunci când aceste consumabile sunt destinate pentru a fi folosite pentru o parte a călătoriei efectuate deasupra teritoriului menționat; și

(d) materialele tipărite, inclusiv biletele de avion, copertile biletelor, facturile pentru transportul aerian și alte materiale publicitare aferente distribuite gratuit de către compania aeriană.

3. Echipamentele de bord obișnuite, precum și materialele și proviziile păstrate în mod normal la bordul aeronavelor și utilizate de către o companie aeriană a unei părți pot fi descărcate pe teritoriul celeilalte părți numai cu aprobarea autorităților vamale de pe teritoriul respectiv. În acest caz, se poate solicita ca aceste echipamente, materiale și provizii să fie plasate sub supravegherea autorităților menționate până la momentul în care sunt reexportate sau transferate în alt mod, în conformitate cu normele în domeniul vamal.

4. Scutirile prevăzute de prezentul articol sunt, de asemenea, acordate în cazul în care companiile aeriene ale unei părți au încheiat contracte cu o altă companie aeriană, care beneficiază în mod similar de astfel de scutiri din partea celeilalte părți, în vederea împrumutului sau a transferului pe teritoriul celeilalte părți a articolelor menționate la alineatele (1) și (2) din prezentul articol.

5. Dispozițiile convențiilor respective în vigoare dintre un stat membru și Canada privind evitarea dublei impuneri a venitului și a capitalului nu sunt afectate de prezentul acord.

ARTICOLUL 9

Statistici

1. Fiecare parte furnizează celeilalte părți statisticile impuse de actele cu putere de lege și normele administrative interne și, la cerere, alte date statistice disponibile care pot fi solicitate în limite rezonabile în vederea examinării operării serviciilor aeriene.

2. Părțile cooperează în cadrul Comitetului mixt pentru facilitarea schimbului de date statistice în scopul monitorizării dezvoltării serviciilor aeriene.

ARTICOLUL 10

Interesele consumatorilor

1. Fiecare parte recunoaște importanța protejării intereselor consumatorilor și poate lua sau poate solicita companiilor aeriene să ia măsuri rezonabile și proporționale, pe bază nediscriminatorie, cu privire la următoarele aspecte, fără a se limita însă la acestea:

(a) cerințe de protejare a fondurilor avansate companiilor aeriene;

(b) inițiative de compensare în cazul refuzului la îmbarcare;

(c) rambursarea pasagerilor;

(d) divulgarea publică a identității transportatorului aerian care operează efectiv aeronava;

(e) capacitatea financiară a propriilor companii aeriene;

(f) asigurarea de răspundere civilă pentru vătămarea corporală a pasagerilor; și

(g) stabilirea de măsuri de accesibilitate.

2. Părțile se angajează să se consulte în cadrul Comitetului mixt cu privire la chestiuni legate de interesul consumatorilor, inclusiv în ceea ce privește măsurile pe care le au în vedere, în scopul ajungerii la abordări compatibile, în măsura posibilului.

ARTICOLUL 11

Disponibilitatea aeroporturilor și a infrastructurilor și serviciilor aeronautice

1. Fiecare parte se asigură că aeroporturile, căile aeriene, controlul traficului aerian și serviciile de navigație aeriană, securitatea aviației civile, handlingul la sol și alte infrastructuri și servicii aferente care se furnizează pe teritoriul său sunt disponibile în vederea utilizării de către companiile aeriene ale celeilalte părți, pe bază nediscriminatorie, atunci când se stabilesc mecanisme de utilizare.

2. În cea mai mare măsură posibilă, părțile iau toate măsurile rezonabile pentru a asigura accesul efectiv la infrastructuri și servicii, în funcție de constrângerile juridice, operaționale și fizice și pe bază de oportunități echitabile și egale, și a transparenței în ceea ce privește procedurile de obținere a accesului.

3. Fiecare parte se asigură că procedurile, instrucțiunile și normele sale de gestionare a sloturilor orare aplicabile aeroporturilor de pe teritoriul său se aplică în mod transparent, eficace și nediscriminatoriu.

4. În cazul în care o parte consideră că cealaltă parte încalcă prezentul articol, aceasta poate notifica celeilalte părți constatările sale și solicita consultări în temeiul articolului 17 (Comitetul mixt) alineatul (4).

ARTICOLUL 12

Tarife pentru utilizarea aeroporturilor și a infrastructurilor și serviciilor aeronautice

1. Fiecare parte se asigură că tarifele de utilizare care pot fi impuse de către autoritățile sau organismele competente ale unei părți companiilor aeriene ale celeilalte părți pentru utilizarea serviciilor de navigație aeriană și control al traficului aerian sunt corecte, rezonabile, corelate cu costurile și nediscriminatorii. În orice situație, aceste tarife de utilizare se evaluează pentru companiile aeriene ale celeilalte părți în condiții care nu sunt mai puțin favorabile decât cele mai favorabile condiții acordate oricărei alte companii aeriene.

2. Fiecare parte se asigură că tarifele de utilizare care pot fi impuse de către autoritățile sau organismele sale competente companiilor aeriene ale celeilalte părți pentru utilizarea aeroportului, a infrastructurilor și serviciilor de securitate a aviației civile și a infrastructurilor și serviciilor conexe sunt corecte, rezonabile, nu sunt discriminatorii pe nedrept și sunt distribuite echitabil între categoriile de utilizatori. Aceste tarife pot reflecta, fără însă a-l depăși, costul integral suportat de autoritățile sau organismele competente pentru furnizarea infrastructurilor de securitate a aviației civile și aeroportuare și a serviciilor corespunzătoare la aeroportul respectiv sau în cadrul sistemului aeroportului respectiv. Aceste tarife de utilizare pot include o rentabilitate moderată a activelor după amortizare. Infrastructurile și serviciile care fac obiectul acestor tarife de utilizare sunt furnizate pe baze eficiente și economice. În orice situație, aceste tarife nu pot fi evaluate pentru companiile aeriene ale celeilalte părți în condiții mai puțin favorabile decât

cele mai favorabile condiții acordate oricărei alte companii aeriene la momentul evaluării acestora.

3. Fiecare parte încurajează consultările între autoritățile sau organismele competente de pe teritoriul său și companiile aeriene sau organismele lor reprezentative care utilizează serviciile și infrastructurile, și încurajează autoritățile sau organismele competente și companiile aeriene sau organismele lor reprezentative să facă schimb de astfel de informații, deoarece acestea pot fi necesare pentru a permite evaluarea precisă a caracterului moderat al tarifelor de utilizare, în conformitate cu principiile prevăzute la alineatele (1) și (2) din prezentul articol. Fiecare parte încurajează autoritățile competente să informeze utilizatorii într-un termen rezonabil cu privire la orice propunere de modificare a tarifelor de utilizare, pentru a permite autorităților respective să ia în considerare opiniile exprimate de utilizatori înainte de efectuarea respectivelor modificări.

4. În cadrul procedurilor de soluționare a diferendelor în conformitate cu articolul 21 (Soluționarea diferendelor), nicio parte nu este considerată a fi încălcat dispozițiile prezentului articol, cu excepția cazului în care:

(a) aceasta nu efectuează, într-un interval de timp rezonabil, o reexaminare a tarifului sau a practicii care face obiectul plângerii celeilalte părți; sau

(b) în urma unei astfel de reexaminări, nu ia toate măsurile pe care le-ar putea lua pentru a corecta orice tarif sau practică incompatibile cu dispozițiile prezentului articol.

ARTICOLUL 13

Cadrul comercial

1. Fiecare parte permite companiilor aeriene ale celeilalte părți oportunitatea egală și echitabilă de a furniza servicii aeriene în temeiul prezentului acord.

Capacitate

2. Fiecare parte permite oricărei companii aeriene ale celeilalte părți să stabilească frecvența și capacitatea serviciilor aeriene pe care le oferă în temeiul prezentului acord pe baza criteriilor comerciale de piață ale companiei aeriene. Nicio parte nu limitează unilateral volumul traficului, frecvența sau regularitatea serviciului, tipul sau tipurile de aeronave operate de companiile aeriene ale celeilalte părți și nici nu pretinde depunerea de către companiile aeriene ale celeilalte părți a programelor pentru zborurile regulate ori charter sau a planurilor operaționale, cu excepția cazurilor cu motivație tehnică, operațională ori de mediu (calitatea aerului și zgomotul la nivel local), în temeiul condițiilor uniforme conforme cu articolul 15 din convenție.

Partajarea codurilor

3. (a) Sub rezerva cerințelor de reglementare aplicate în mod normal unor astfel de operațiuni de către fiecare parte, orice companie aeriană a celeilalte părți poate încheia acorduri de cooperare în scopul:

- (i) menținerii serviciilor sale aeriene pe rutele specificate prin vânzarea serviciilor de transport sub propriul cod pentru zboruri operate de către orice companie aeriană din Canada ori din statele membre și/sau din orice țară terță și/sau un furnizor de servicii de transport la suprafață (terestru ori maritim) din orice țară;
- (ii) efectuării traficului sub codul oricărei alte companii aeriene, cu condiția ca aceasta să fi fost autorizată de autoritățile aeronautice ale unei părți să vândă servicii de transport sub propriul cod pentru zboruri operate de orice companie aeriană a uneia dintre părți.

(b) O parte poate solicita tuturor companiilor aeriene implicate în partajarea codurilor să dețină autorizațiile corespunzătoare pentru rutele pe care le operează.

(c) O parte nu refuză autorizarea serviciilor de partajare a codurilor prevăzute la alineatul (3) litera (a) punctul (i) din prezentul articol pe motiv că compania aeriană care operează aeronava nu are dreptul de a efectua trafic sub codurile altor companii aeriene.

(d) Părțile solicită tuturor companiilor aeriene care au încheiat astfel de acorduri de partajare a codurilor să se asigure că pasagerii sunt pe deplin informați cu privire la identitatea operatorului și la modul de transport pentru fiecare segment al călătoriei.

Handlingul la sol

4. Fiecare parte permite companiilor aeriene ale celeilalte părți, atunci când operează pe teritoriul său:

(a) pe bază de reciprocitate, să efectueze propriile servicii de handling la sol pe teritoriul său și, la propria alegere, să își asigure furnizarea integrală sau parțială a serviciilor de handling la sol de către un agent autorizat de autoritățile competente proprii pentru furnizarea de astfel de servicii; și

(b) să furnizeze servicii de handling la sol altor companii aeriene care operează pe același aeroport, cu condiția obținerii unei autorizații și cu respectarea actelor cu putere de lege și a normelor administrative aplicabile.

5. Exercițarea drepturilor prevăzute la alineatul (4) literele (a) și (b) din prezentul articol nu face obiectul altor limitări fizice sau operaționale în afară de cele care derivă în principal din considerații de siguranță ori de securitate a aeroportului. Orice limitări se aplică uniform și în condiții nu mai puțin favorabile decât condițiile cele mai favorabile oferite oricărei companii aeriene din orice țară care furnizează servicii aeriene internaționale similare la momentul la care se impun limitările respective.

Reprezentanții companiilor aeriene

6. Fiecare parte permite:

(a) companiilor aeriene ale celeilalte părți, pe bază de reciprocitate, să aducă și să mențină pe teritoriul său reprezentanți și personal comercial, managerial, de vânzări, tehnic, operațional, precum și alte categorii de personal specializat, în conformitate cu necesitățile impuse de serviciile lor;

(b) satisfacerea acestor cerințe de personal, la opțiunea companiilor aeriene ale celeilalte părți, de către propriul personal sau utilizând serviciile oricărei alte organizații, companii ori companii aeriene care operează pe teritoriul său și care este autorizată să efectueze astfel de servicii pentru alte companii aeriene; și

(c) companiilor aeriene ale celeilalte părți să își stabilească sedii pe teritoriul său pentru promovarea și vânzarea serviciilor sale de transport aerian și a activităților conexe.

7. Fiecare parte solicită reprezentanților și personalului companiilor aeriene ale celeilalte părți să se supună actelor sale cu putere de lege și normelor sale administrative. În conformitate cu actele cu putere de lege și normele administrative respective:

(a) fiecare parte acordă, într-un interval de timp minim, autorizațiile de muncă, vizele turistice și alte documente similare necesare reprezentanților și personalului menționați la alineatul (6) din prezentul articol; și

(b) fiecare parte facilitează și accelerează aprobarea oricăror cereri de autorizații de muncă pentru personalul care efectuează anumite sarcini temporare pe perioade care nu depășesc nouăzeci (90) de zile.

Vânzări, cheltuieli locale și transfer de fonduri

8. Fiecare parte permite companiilor aeriene ale celeilalte părți:

(a) să efectueze vânzări de servicii de transport aerian pe teritoriul său, direct sau, la latitudinea companiilor aeriene, prin

intermediul agenților acestora, precum și să vândă servicii de transport în moneda teritoriului lor sau, la latitudinea companiilor aeriene, în monede liber convertibile ale altor țări, iar orice persoană este liberă să achiziționeze astfel de servicii de transport în moneda acceptată de respectivele companii aeriene;

(b) să plătească cheltuielile locale, inclusiv achizițiile de combustibil, pe teritoriul său, în moneda locală sau, la latitudinea companiilor aeriene, în monede liber convertibile; și

(c) să schimbe și să transfere în străinătate, la cerere, fondurile obținute în cursul operațiunilor lor. Schimbul valutar și transferul sunt permise fără restricții sau întârziere la cursurile de schimb de pe piața valutară pentru plățile curente la momentul trimiterii solicitării de transfer și nu fac obiectul niciunei taxe, cu excepția taxelor obișnuite percepute de bănci pentru asemenea tranzacții.

Servicii intermodale

9. Fiecare parte permite companiilor aeriene care operează:

(a) servicii mixte de pasageri să folosească servicii de transport de suprafață (terestru sau maritim) în conexiune cu serviciile aeriene. Respectivul serviciu de transport pot fi furnizate de companiile aeriene prin acorduri cu transportatorii de suprafață sau companiile aeriene pot opta pentru a efectua ele însele transportul de suprafață;

(b) servicii de transport de mărfuri să folosească fără nicio restricție în conexiune cu serviciile aeriene orice fel de transport de suprafață (terestru sau maritim) pentru mărfuri de la ori până la orice puncte situate pe teritoriile părților sau în țări terțe, inclusiv transportul de la și până la toate aeroporturile cu facilități vamale și inclusiv, după caz, dreptul de a transporta mărfuri prin vamă în conformitate cu actele cu putere de lege și normele administrative aplicabile; accesul la facilitățile și procedurile vamale pentru mărfurile transportate la suprafață sau pe calea aerului, precum și de a opta pentru efectuarea propriului transport de mărfuri la suprafață, cu respectarea actelor cu putere de lege și a normelor administrative naționale care reglementează respectivul transport, sau de a furniza acest transport prin acorduri cu alți transportatori de suprafață, inclusiv transport de suprafață efectuat de alte companii aeriene din orice altă țară; și

(c) servicii intermodale să furnizeze, la un preț unic direct, servicii combinate de transport aerian și de suprafață, cu condiția ca pasagerii și expeditorii să fie corect informați cu privire la datele privind serviciile respective.

Stabilirea prețurilor

10. Părțile permit stabilirea liberă a prețurilor de către companiile aeriene pe baza concurenței libere și echitabile. Niciuna din părți nu va lua măsuri unilaterale împotriva introducerii sau continuării practicării unui preț pentru servicii de transport internațional cu destinația sau provenind de pe teritoriul propriu.

11. Părțile nu vor impune transmiterea prețurilor către autoritățile aeronautice.

12. Părțile permit autorităților aeronautice să poarte discuții cu privire la aspecte cum ar fi, fără a se limita la, prețurile care ar putea fi nejustificate, nerezonabile sau discriminatorii.

Sistemele informatizate de rezervare

13. Părțile aplică actele cu putere de lege și normele administrative proprii aferente operațiunilor sistemelor informatizate de rezervare de pe teritoriile lor, pe bază echitabilă și nediscriminatorie.

Franciza și utilizarea mărcilor

14. Companiile aeriene ale oricărei părți pot furniza servicii aeriene în temeiul prezentului acord, pe baza unui acord de franciză sau de utilizare a mărcilor cu companii, inclusiv companii aeriene, dacă compania aeriană care furnizează serviciile aeriene respective dispune de autorizația

corespunzătoare de rută, îndeplinește condițiile prevăzute de actele cu putere de lege și normele administrative naționale, și sub rezerva aprobării de către autoritățile aeronautice.

Închirierea aeronavelor cu echipaj

15. În scopul furnizării de servicii aeriene în temeiul prezentului acord, cu condiția ca compania aeriană care furnizează serviciile respective și operatorul aeronavei în baza unui astfel de acord să dețină autorizațiile necesare, companiile aeriene ale părților pot furniza servicii aeriene în temeiul prezentului acord utilizând aeronave și echipaje puse la dispoziție de alte companii aeriene, inclusiv din alte țări, sub rezerva aprobării de către autoritățile aeronautice. În sensul prezentului alineat, companiilor aeriene care operează aeronava nu li se cere să dispună de autorizația de rută aferentă.

Zboruri charter/neregulate

16. Dispozițiile de la articolele 4 (Investiții), 5 (Aplicarea dispozițiilor legislative), 6 (Siguranța aviației civile), 7 (Securitatea aviației civile), 8 (Taxele vamale, impozite și tarife), 9 (Statistică), 10 (Interesele consumatorilor), 11 (Disponibilitatea aeroporturilor și a infrastructurilor și a serviciilor aeronautice), 12 (Tarife pentru utilizarea aeroporturilor, a infrastructurilor și a serviciilor aeronautice), 13 (Cadrul comercial), 14 (Mediul concurențial), 15 (Gestiunea traficului aerian), 17 (Comitetul mixt) și 18 (Mediul) din prezentul acord se aplică, de asemenea, zborurilor charter și altor zboruri neregulate operate de transportatorii aerieni ai unei părți cu destinația sau provenind de pe teritoriul celeilalte părți.

17. La acordarea autorizațiilor și permiselor solicitate de un transportator aerian în urma solicitării dreptului de a opera zboruri charter și alte zboruri neregulate, părțile acționează într-un interval procedural minim.

ARTICOLUL 14

Mediul concurențial

1. Părțile confirmă că obiectivul lor comun este de a institui un mediu concurențial echitabil pentru operarea serviciilor aeriene. Părțile recunosc că practicile concurențiale echitabile ale companiilor aeriene sunt mai probabile în cazul în care companiile aeriene respective funcționează pe o bază integral comercială și nu sunt subvenționate de către stat. De asemenea, părțile recunosc că aspecte precum, dar nelimitate la: condițiile de privatizare a companiilor aeriene, eliminarea subvențiilor care denaturează concurența, accesul echitabil și nediscriminatoriu la infrastructurile și serviciile aeroportuare, precum și la sistemele informatizate de rezervare sunt factori-cheie pentru realizarea unui mediu concurențial echitabil.

2. Dacă o parte constată că pe teritoriul celeilalte părți există condiții care ar putea prejudicia mediul concurențial echitabil și operarea de către companiile aeriene proprii a serviciilor aeriene în conformitate cu prezentul acord, atunci respectiva parte poate prezenta celeilalte părți observații în acest sens. Aceasta poate, de asemenea, să solicite convocarea unei reuniuni a Comitetului mixt. Părțile acceptă că măsura în care o subvenție sau o altă intervenție ar putea prejudicia atingerea obiectivelor acordului cu privire la mediul concurențial reprezintă un subiect legitim de dezbateri în cadrul Comitetului mixt.

3. Subiectele care pot fi discutate în temeiul prezentului articol 14 includ, fără a se limita la: injecțiile de capital, subvenționarea încrucișată, ajutoarele nerambursabile, garanțiile, proprietatea, reducerea sau scutirea de impozite, protecția împotriva falimentului ori asigurarea de către orice entitate guvernamentală. Sub rezerva dispozițiilor de la articolul 14 alineatul (4), o parte, cu notificarea celeilalte părți, poate contacta entitățile guvernamentale competente de pe teritoriul celeilalte părți, inclusiv entități la nivel statal, provincial sau local, pentru a discuta chestiuni legate de prezentul articol.

4. Părțile recunosc cooperarea dintre autoritățile lor respective din domeniul concurenței atestată de Acordul dintre Guvernul Canadei și Comunitățile Europene cu privire la aplicarea legislațiilor acestora în domeniul concurenței, încheiat la Bonn la 17 iunie 1999.

5. Dacă, în urma consultărilor din cadrul Comitetului mixt, una dintre părți consideră că persistă condițiile prevăzute la articolul 14 alineatul (2) și că acest lucru este susceptibil să conducă la dezavantaje sau la prejudicii semnificative în dauna companiei ori companiilor sale aeriene, aceasta poate lua măsuri în acest sens. O parte poate lua măsuri în temeiul prezentului alineat începând cu prima dintre datele următoare: data stabilirii de către Comitetul mixt, printr-o decizie a acestuia, a procedurilor și a criteriilor pentru aplicarea unor astfel de măsuri sau un an de la data la care prezentul acord este aplicat cu titlu provizoriu de către părți ori de la care acesta intră în vigoare. Orice măsură luată în temeiul prezentului alineat este adecvată, proporțională și limitată la strictul necesar în ceea ce privește domeniul de aplicare și durata. Măsurile vizează exclusiv entitatea care beneficiază de condițiile prevăzute la alineatul (2) și nu aduc atingere dreptului oricărei părți de a lua măsuri în temeiul articolului 21 (Soluționarea diferendelor).

ARTICOLUL 15

Gestionarea traficului aerian

Părțile cooperează la tratarea chestiunilor care țin de supravegherea siguranței și de politici cu privire la gestionarea traficului aerian, în vederea optimizării eficienței globale, a reducerii costurilor și a sporirii siguranței și capacității sistemelor existente. Părțile își încurajează furnizorii de servicii de navigație aeriană proprii să continue colaborarea cu privire la interoperabilitate în scopul continuării integrării sistemelor ambelor părți în măsura posibilului, a reducerii impactului aviației asupra mediului și, după caz, a schimbului de informații.

ARTICOLUL 16

Continuarea desemnărilor și autorizațiilor

1. Orice companie aeriană din Canada sau dintr-un stat membru deținătoare a unei desemnări din partea guvernului țării sale în temeiul unui acord de transport aerian cu Canada, înlocuit de prezentul acord, se consideră a fi o companie aeriană desemnată să opereze servicii aeriene.

2. Până la eliberarea unei licențe sau a unei autorizații noi sau modificate în temeiul prezentului acord, orice companie aeriană din Canada sau dintr-un stat membru deținătoare a unei licențe sau autorizații eliberate de autoritățile aeronautice ale unei părți, valabile pentru operarea de servicii aeriene la data intrării în vigoare a prezentului acord, dispune în continuare de toate autorizațiile prevăzute de licența sau autorizația respectivă și este considerată a avea autorizarea de a opera servicii aeriene în conformitate cu prezentul acord.

3. Niciun element din prezentul acord nu împiedică obținerea de către o companie aeriană a unei părți care nu a fost menționată la alineatul (1) sau (2) din prezentul articol a desemnării sau a autorizației de a opera servicii aeriene.

ARTICOLUL 17

Comitetul mixt

1. Părțile instituie prin prezentul acord un comitet compus din reprezentanți ai părților (denumit în continuare „Comitetul mixt”).

2. Comitetul mixt identifică autoritățile aeronautice și alte autorități competente cu privire la chestiuni reglementate de prezentul acord și facilitează contactele dintre acestea.

3. Comitetul mixt se reunește după cum și când este necesar și cel puțin o dată pe an. Oricare dintre părți poate solicita convocarea unei reuniuni.

4. Orice parte poate, de asemenea, solicita reunirea Comitetului mixt pentru consultări cu privire la orice chestiune legată de interpretarea sau aplicarea prezentului acord și pentru a încerca să soluționeze orice probleme ridicate de cealaltă parte. Reuniunea se organizează cât mai curând posibil, însă nu mai târziu de două luni de la data primirii solicitării, cu excepția cazului în care părțile decid altfel.

5. Comitetul mixt adoptă decizii în cazurile prevăzute în mod expres de acord.

6. Comitetul mixt stimulează cooperarea dintre părți și poate examina orice chestiune legată de funcționarea sau de punerea în aplicare a prezentului acord, incluzând următoarele, fără însă a se limita la acestea:

(a) examinarea condițiilor de piață care afectează serviciile aeriene în temeiul prezentului acord;

(b) schimbul de informații, inclusiv consiliere cu privire la modificările legislației și politicilor interne care afectează acordul;

(c) examinarea domeniilor care ar putea fi incluse ulterior în acord, inclusiv recomandarea unor eventuale modificări ale acordului;

(d) recomandări cu privire la condițiile, procedurile și modificările necesare pentru ca noile state membre să devină părți la prezentul acord; și

(e) discutarea unor chestiuni legate de investiții, proprietate și control și confirmarea îndeplinirii condițiilor pentru deschiderea progresivă a drepturilor de trafic, în conformitate cu anexa 2 la prezentul acord.

7. Comitetul mixt dezvoltă cooperarea și stimulează schimburile la nivel de experți cu privire la noile inițiative legislative sau de reglementare.

8. Comitetul mixt își aprobă, prin decizie, regulamentul de procedură.

9. Toate deciziile Comitetului mixt se iau prin consens.

ARTICOLUL 18

Mediul

1. Părțile recunosc importanța protecției mediului în cadrul dezvoltării și punerii în aplicare a politicii aeronautice internaționale.

2. Fără a aduce atingere drepturilor și obligațiilor părților în conformitate cu dreptul internațional și cu convenția, fiecare parte are dreptul în jurisdicția sa suverană să ia și să aplice măsurile corespunzătoare privind efectele transportului aerian asupra mediului, cu condiția ca asemenea măsuri să fie aplicate indiferent de naționalitate.

3. Părțile recunosc că raportul dintre costurile și beneficiile măsurilor de protecție a mediului trebuie să fie evaluat atent în procesul de elaborare a politicii aeronautice internaționale. În cazul în care o parte examinează un proiect de măsuri de protecție a mediului, aceasta ar trebui să estimeze posibilele efecte negative asupra exercitării drepturilor prevăzute în prezentul acord și, dacă măsurile respective sunt adoptate, ea ar trebui să acționeze pentru a contracara orice astfel de efecte negative.

4. Părțile recunosc importanța conlucrării și, în cadrul discuțiilor multilaterale, a examinării efectelor aviației asupra mediului și economiei, precum și a asigurării faptului că orice măsuri de contracarare a acestor efecte sunt pe deplin conforme cu obiectivele prezentului acord.

5. În cazul adoptării unor măsuri de protecție a mediului, standardele de protecție a mediului adoptate de Organizația Aviației Civile Internaționale în anexele la convenție trebuie respectate, în afara cazurilor în care au fost făcute notificări privind diferențe față de aceste standarde.

6. Părțile vor depune eforturi pentru a se consulta reciproc cu privire la aspecte legate de protecția mediului, inclusiv asupra măsurilor planificate care sunt susceptibile a avea efecte

semnificative asupra serviciilor aeriene internaționale reglementate de prezentul acord, în vederea ajungerii la abordări compatibile, în măsura posibilului. Consultările încep în termen de 30 de zile de la primirea solicitării în acest sens sau în orice alt termen stabilit de comun acord.

ARTICOLUL 19

Chestiuni legate de forța de muncă

1. Părțile recunosc importanța luării în considerare a efectelor prezentului acord asupra forței de muncă, a ocupării forței de muncă și a condițiilor de muncă.

2. Oricare dintre părți poate solicita convocarea unei reuniuni a Comitetului mixt în temeiul articolului 17, în vederea discutării chestiunilor referitoare la forța de muncă menționate la alineatul (1) din prezentul articol.

ARTICOLUL 20

Cooperare internațională

În conformitate cu dispozițiile articolului 17, părțile pot supune atenției Comitetului mixt chestiuni legate de:

- (a) transportul aerian și organizațiile internaționale;
- (b) evoluții posibile în relațiile dintre părți și alte țări în domeniul transportului aerian; și
- (c) tendințe în acordurile bilaterale sau multilaterale, inclusiv, acolo unde este posibil, propuneri de elaborare a unor poziții coordonate în aceste domenii.

ARTICOLUL 21

Soluționarea diferendelor

1. În cazul unui diferend între părți cu privire la interpretarea sau aplicarea prezentului acord, părțile depun mai întâi eforturi de soluționare a diferendului prin consultări oficiale în cadrul Comitetului mixt. Consultările oficiale încep cât mai curând posibil și fără a se aduce atingere dispozițiilor de la articolul 17 alineatul (4), în termen de cel mult 30 de zile de la data primirii de către una dintre părți a cererii scrise formulate de cealaltă parte, cu trimitere la prezentul articol, cu excepția cazului în care părțile decid altfel.

2. Dacă diferendul nu se soluționează în termen de 60 de zile de la primirea cererii de consultări oficiale, prin consensul părților, diferendul poate fi deferit spre soluționare unei persoane sau unui organism. Dacă părțile nu ajung la un consens în acest sens, diferendul este înaintat, la cererea oricărei părți, unui tribunal arbitral format din trei arbitri, în conformitate cu procedurile descrise în continuare.

3. În termen de 30 de zile de la primirea cererii de arbitraj, fiecare parte implicată în diferend desemnează un arbitru independent. Un al treilea arbitru este numit într-un termen suplimentar de 45 de zile, prin acordul celor doi arbitri desemnați de către părți. Dacă una dintre părți nu desemnează un arbitru în termenul stabilit sau dacă cel de-al treilea arbitru nu este numit în termenul stabilit, oricare dintre părți poate solicita președintelui Consiliului Organizației Aviației Civile Internaționale să numească arbitrul sau arbitrii necesari, după caz. Dacă președintele are aceeași naționalitate ca una dintre părți, numirea se face de către vicepreședintele cu vechimea cea mai mare care nu poate fi descalificat din același motiv. În orice caz, cel de-al treilea arbitru trebuie să fie resortisant al unui stat terț, să îndeplinească funcția de președinte al tribunalului arbitral și să stabilească locul unde se va desfășura arbitrajul.

4. Tribunalul arbitral își stabilește propriile reguli de procedură și calendarul lucrărilor.

5. La cererea uneia dintre părți, tribunalul arbitral poate ordona celeilalte părți la diferend să pună în aplicare măsuri corective temporare până la pronunțarea deciziei definitive a tribunalului.

6. Tribunalul încearcă să prezinte o decizie scrisă în termen de 180 de zile de la primirea cererii de arbitraj. Tribunalul decide cu majoritatea membrilor săi.

7. Dacă tribunalul hotărăște că a existat o încălcare a prezentului acord, iar partea responsabilă nu procedează la înlăturarea ei sau nu ajunge la o înțelegere cu cealaltă parte pe baza unei soluții reciproc satisfăcătoare în termen de 30 de zile de la notificarea hotărârii tribunalului arbitral, cealaltă parte poate suspenda acordarea drepturilor echivalente care reies din prezentul acord până când se ajunge la o înțelegere în privința soluționării diferendului.

8. Cheltuielile tribunalului arbitral se suportă în mod egal de către părțile la diferend.

9. În sensul prezentului articol, Comunitatea Europeană și statele membre acționează împreună.

ARTICOLUL 22

Modificarea

Toate modificările la prezentul acord pot fi stabilite de comun acord de către părți în temeiul consultărilor desfășurate în conformitate cu articolul 17 (Comitetul mixt) din prezentul acord. Modificările intră în vigoare în conformitate cu dispozițiile articolului 23 (Intrarea în vigoare și aplicarea provizorie).

ARTICOLUL 23

Intrarea în vigoare și aplicarea provizorie

1. Prezentul acord intră în vigoare la o lună de la data ultimei note diplomatice prin care părțile confirmă finalizarea tuturor procedurilor necesare pentru intrarea în vigoare a prezentului acord. În scopul acestui schimb de note, Comunitatea Europeană și statele sale membre desemnează Secretariatul General al Consiliului Uniunii Europene. Canada trimite Secretariatului General al Consiliului Uniunii Europene nota diplomatică sau notele diplomatice destinate Comunității Europene și statelor membre ale acesteia, iar Secretariatul General al Consiliului Uniunii Europene trimite Canadei notele diplomatice din partea Comunității Europene și a statelor membre ale acesteia. Nota sau notele diplomatice din partea Comunității Europene și a statelor sale membre conțin comunicări din partea fiecărui stat membru prin care se confirmă finalizarea procedurilor necesare pentru intrarea în vigoare a prezentului acord.

2. Fără a aduce atingere dispozițiilor de la alineatul (1) al prezentului articol, părțile convin să aplice prezentul acord cu titlu provizoriu, în conformitate cu dispozițiile de drept intern ale părților, începând cu prima zi a lunii ulterioare datei ultimei note diplomatice prin care părțile și-au notificat reciproc finalizarea procedurilor interne relevante pentru aplicarea provizorie a prezentului acord.

ARTICOLUL 24

Denunțarea acordului

O parte poate, în orice moment, să înainteze celeilalte părți, pe căi diplomatice, o notificare scrisă privind decizia sa de a denunța prezentul acord. Notificarea se comunică simultan Organizației Aviației Civile Internaționale și Secretariatului Organizației Națiunilor Unite. Acordul încetează la un (1) an de la data primirii notificării de către cealaltă parte, cu excepția cazului în care notificarea privind denunțarea acordului este retrasă de comun acord înainte de expirarea acestui termen. În absența confirmării de primire de către cealaltă parte, notificarea se consideră a fi fost primită la paisprezece (14) zile de la primirea notificării de către Organizația Aviației Civile Internaționale și de către Secretariatul Organizației Națiunilor Unite.

ARTICOLUL 25

Înregistrarea acordului

În conformitate cu articolul 102 din Carta Organizației Națiunilor Unite, prezentul acord și toate modificările acestuia se înregistrează la Organizația Aviației Civile Internaționale și la Secretariatul Organizației Națiunilor Unite după intrarea sa în vigoare. Cealaltă parte este informată cu privire la înregistrare imediat ce aceasta a fost confirmată de către secretariatele Organizației Aviației Civile Internaționale și Organizației Națiunilor Unite.

ARTICOLUL 26

Relația cu alte acorduri

1. În cazul în care devin părți la un acord multilateral sau validează o decizie adoptată de Organizația Aviației Civile

Drept care, subsemnații, autorizați în mod corespunzător în acest sens, au semnat prezentul acord.

Încheiat în duplicat la Bruxelles la 17 decembrie 2009, în limbile bulgară, cehă, daneză, olandeză, engleză, estonă, finlandeză, franceză, germană, greacă, maghiară, italiană, letonă, lituaniană, malteză, polonă, portugheză, română, slovacă, slovenă, spaniolă, suedeză, fiecare dintre versiunile lingvistice fiind în egală măsură autentică.

ANEXA 1

TABLOUL DE ZBOR

1. În sensul dispozițiilor de la articolul 2 alineatul (1) litera (c) din prezentul acord, fiecare parte permite companiilor aeriene ale celeilalte părți să furnizeze servicii de transport aerian pe rutele specificate în continuare:

(a) pentru companiile aeriene ale Canadei:

puncte anterioare — puncte situate în Canada — puncte intermediare — puncte situate în statele membre — puncte ulterioare;

(b) pentru companiile aeriene din Comunitatea Europeană:

puncte anterioare — puncte situate în statele membre — puncte intermediare — puncte situate în Canada — puncte ulterioare.

2. Companiile aeriene ale unei părți pot, pe oricare dintre zboruri sau pe toate zborurile și la propria alegere:

(a) opera zboruri într-o direcție sau în ambele;

(b) combina diferite numere de zbor în cadrul unei singure operațiuni de zbor a unei aeronave;

(c) deservei puncte anterioare, intermediare și ulterioare și puncte situate pe teritoriul oricăreia dintre părți, în orice combinație și în orice ordine;

(d) omite escalele la orice punct sau puncte;

Internaționale sau de o altă organizație interguvernamentală internațională care tratează chestiuni reglementate de prezentul acord, părțile se consultă în cadrul Comitetului mixt pentru a stabili măsura în care prezentul acord este afectat de dispozițiile deciziei sau ale acordului multilateral și dacă prezentul acord ar trebui revizuit pentru a lua în considerare astfel de evoluții.

2. Pe perioada aplicării provizorii în temeiul articolului 23 alineatul (2) (Intrarea în vigoare și aplicarea provizorie) din acord, acordurile bilaterale în vigoare enumerate în anexa 3 la prezentul acord se suspendă, cu excepția celor prevăzute în anexa 2 la prezentul acord. La intrarea în vigoare, în temeiul articolului 23 alineatul (1) din prezentul acord, prezentul acord înlocuiește dispozițiile relevante din acordurile bilaterale enumerate în anexa 3 la prezentul acord, cu excepția celor prevăzute în anexa 2 la prezentul acord.

(e) transfera traficul de la oricare din aeronavele sale la oricare altă aeronavă a sa, fără nicio limitare în ceea ce privește modificarea tipului sau a numărului zborului operat în orice punct;

(f) deservei puncte anterioare oricărui punct situat pe teritoriul părții respective, cu sau fără schimbarea aeronavei sau a numărului de zbor, precum și oferi și face publicitate serviciilor respective ca servicii directe;

(g) face escale la orice punct, indiferent dacă acesta este situat pe teritoriul sau în afara teritoriului oricăreia dintre părți;

(h) face astfel încât traficul să tranziteze puncte intermediare și puncte situate pe teritoriul celeilalte părți;

(i) combina traficul pe aceeași aeronavă, indiferent de originea traficului respectiv; și

(j) furniza servicii prin partajare de coduri în conformitate cu dispozițiile de la articolul 13 (Cadrul comercial) alineatul (3) din prezentul acord,

fără limitări de direcție sau geografice și fără pierderea niciunui drept de a efectua traficul de altfel autorizat în conformitate cu prezentul acord.

ANEXA 2

DISPOZIȚII PRIVIND DISPONIBILITATEA DREPTURILOR

SECȚIUNEA 1

Proprietatea și controlul asupra companiilor aeriene ale celor două părți

1. Fără a aduce atingere dispozițiilor de la articolul 4 (Investiții), deținerea proprietății asupra companiilor aeriene ale unei părți de către resortisanți ai tuturor celorlalte părți este permisă, pe bază de reciprocitate, în măsura permisă de actele

cu putere de lege și normele administrative interne ale Canadei privind investițiile străine în companiile aeriene.

2. Fără a aduce atingere dispozițiilor de la articolul 3 (Desemnare, autorizare și revocare) alineatul (2) litera (c) și de la articolul (4) (Investiții) din acord, în locul articolului 3 (Desemnare, autorizare și revocare) alineatul (2) litera (c) se aplică următoarea dispoziție privind proprietatea și controlul companiilor aeriene, atât timp cât actele cu putere de lege și

normele administrative menționate în secțiunea 2 alineatul (2) literele (c) și (d) din prezenta anexă nu dispun altfel:

„În cazul unei companii aeriene din Canada, o parte substanțială a proprietății și controlul efectiv asupra companiei aeriene sunt deținute de resortisanți canadieni, compania aeriană este autorizată drept companie aeriană canadiană, iar această companie aeriană are sediul principal în Canada; în cazul unei companii aeriene dintr-un stat membru, o parte substanțială a proprietății și controlul efectiv al companiei aeriene sunt deținute de resortisanți ai statelor membre, ai Islandei, ai Liechtensteinului, ai Norvegiei sau ai Elveției, compania aeriană este autorizată drept companie aeriană comunitară, iar această companie aeriană are sediul principal într-un stat membru.”

SECȚIUNEA 2

Disponibilitatea progresivă a drepturilor de trafic

1. La exercitarea drepturilor de trafic stabilite la alineatul (2) din prezenta secțiune, companiile aeriene ale părților beneficiază de flexibilitatea operațională permisă potrivit anexei 1 alineatul (2).

2. Fără a se aduce atingere drepturilor de trafic stabilite în anexa 1 la prezentul acord:

(a) în cazul în care actele cu putere de lege și normele administrative interne ale ambelor părți permit resortisanților celeilalte părți să dețină și să controleze până la 25 la sută din acțiunile cu drept de vot ale companiilor aeriene ale acesteia, se aplică următoarele drepturi:

- (i) pentru servicii mixte de pasageri și servicii all-cargo, pentru companiile aeriene canadiene, dreptul de a furniza servicii de transport internațional între orice puncte situate în Canada și orice puncte situate în statele membre; pentru companiile aeriene comunitare, dreptul de a furniza servicii aeriene între orice puncte situate în statele membre și orice puncte situate în Canada. În plus, pentru serviciile mixte de pasageri și pentru serviciile all-cargo, pentru companiile aeriene ale uneia dintre părți, dreptul de a furniza servicii de transport aerian internațional spre și dinspre puncte situate în țări terțe via orice puncte situate pe teritoriul părții respective, cu sau fără schimbarea aeronavei sau a numărului de zbor, precum și dreptul de a oferi și de a face publicitate serviciilor respective ca servicii directe;
- (ii) pentru toate serviciile all-cargo, pentru companiile aeriene ale ambelor părți, dreptul de a furniza servicii de transport internațional între teritoriul celeilalte părți și puncte situate în țări terțe împreună cu servicii între puncte situate pe teritoriul propriu și puncte situate pe teritoriul celeilalte părți;
- (iii) pentru serviciile mixte de pasageri și pentru serviciile all-cargo, pentru companiile aeriene ale ambelor părți, drepturile de operare prevăzute de acordurile bilaterale privind transportul aerian între Canada și statele membre enumerate în anexa 3 secțiunea 1, precum și drepturile de operare prevăzute în convențiile care se aplică între Canada și statele membre în mod individual, după cum se menționează în anexa 3 secțiunea 2. Fiind vorba de drepturi aferente celei de-a cincea libertăți în ceea ce privește punctele ulterioare specificate în prezentul paragraf, orice limitare alta decât limitările

geografice, limitările vizând numărul de puncte și limitările de frecvență specificate nu se mai aplică; și

(iv) pentru o mai mare certitudine, drepturile prevăzute la paragrafele anterioare (i) și (ii) pot fi exercitate în cazul în care nu a existat niciun acord sau nicio dispoziție bilaterală la data aplicării provizorii ori a intrării în vigoare a prezentului acord sau în cazul în care drepturile prevăzute de un acord care au fost disponibile imediat înainte de aplicarea provizorie ori intrarea în vigoare a prezentului acord nu erau la fel de liberale ca drepturile prevăzute la paragrafele anterioare (i) și (ii);

(b) în cazul în care actele cu putere de lege și normele administrative interne ale ambelor părți permit resortisanților celeilalte părți să dețină și să controleze până la 49 la sută din acțiunile cu drept de vot din companiile aeriene ale acestora, se aplică următoarele drepturi, în plus față de cele prevăzute la alineatul (2) litera (a):

- (i) pentru serviciile mixte de pasageri, pentru companiile aeriene ale ambelor părți, drepturile aferente celei de-a cincea libertăți se exercită în orice puncte intermediare și, pentru companiile aeriene canadiene, între orice puncte situate într-un stat membru și orice puncte situate în alt stat membru, cu condiția ca, în cazul companiilor aeriene canadiene, serviciul să includă un punct situat în Canada, iar, în cazul companiilor aeriene comunitare, să includă un punct situat în orice stat membru;
- (ii) pentru serviciile mixte de pasageri, pentru companiile aeriene canadiene, drepturile aferente celei de-a cincea libertăți se exercită între orice puncte situate în statele membre și orice puncte situate în Maroc, Elveția, Spațiul Economic European și pe teritoriul celorlalți membri ai spațiului aerian comun european; și
- (iii) pentru serviciile all-cargo, pentru companiile aeriene ale unei părți, fără condiția de a se deservi un punct situat pe teritoriul părții respective, dreptul de a furniza servicii de transport internațional între puncte situate pe teritoriul celeilalte părți și puncte situate într-o țară terță;

(c) în cazul în care actele cu putere de lege și normele administrative interne ale ambelor părți permit resortisanților celeilalte părți să înființeze o companie aeriană pe teritoriul celeilalte părți în scopul furnizării de servicii aeriene interne și internaționale și în temeiul articolului 17 (Comitetul mixt) alineatele (5), (6) litera (e) și (9) din prezentul acord, se aplică următoarele drepturi în plus față de dispozițiile alineatului (2) literele (a) și (b):

- (i) pentru serviciile mixte de pasageri, pentru companiile aeriene ale ambelor părți, drepturile aferente celei de-a cincea libertăți se exercită în orice puncte ulterioare, fără limitare de frecvență;

(d) în cazul în care actele cu putere de lege și normele administrative interne ale ambelor părți permit proprietatea și controlul integral al companiilor aeriene ale acestora de către resortisanți ai celeilalte părți și ambele părți permit aplicarea integrală a anexei 1, în temeiul articolului 17 (Comitetul mixt) alineatele (5), (6) litera (e) și (9) din prezentul acord și în temeiul confirmării de către părți prin procedurile proprii, dispozițiile anexei 2 sus-menționate nu se mai aplică și intră în vigoare anexa 1.

ACORDURILE BILATERALE
dintre Canada și statele membre ale Comunității Europene

SECȚIUNEA 1

Conform dispozițiilor articolului 26 din prezentul acord, următoarele acorduri bilaterale încheiate între Canada și statele membre se suspendă sau se înlocuiesc cu prezentul acord:

(a) Republica Austria: Acordul dintre Guvernul Canadei și Guvernul Federal al Austriei privind transportul aerian, semnat la 22 iunie 1993;

(b) Regatul Belgiei: Acordul dintre Guvernul Canadei și Guvernul Belgiei privind transportul aerian, semnat la 13 mai 1986;

(c) Republica Cehă: Acordul dintre Guvernul Canadei și Guvernul Republicii Cehe privind transportul aerian, semnat la 13 martie 1996; Schimbul de note de modificare a acordului, semnat la 28 aprilie 2004 și 28 iunie 2004;

(d) Regatul Danemarcei: Acordul dintre Canada și Danemarca privind serviciile aeriene dintre cele două țări, semnat la 13 decembrie 1949; Schimbul de note dintre Canada și Danemarca privind Acordul privind transportul aerian, semnat între cele țări la Ottawa la 13 decembrie 1949, semnat la 13 decembrie 1949; Schimbul de note dintre Canada și Danemarca de modificare a Acordului din 1949 privind serviciile aeriene, semnat la 16 mai 1958;

(e) Republica Finlanda: Acordul dintre Guvernul Canadei și Guvernul Finlandei privind serviciile aeriene dintre și din afara teritoriilor lor respective, semnat la 28 mai 1990; Schimbul de note constituind un Acord de modificare a Acordului dintre Guvernul Canadei și Guvernul Finlandei privind serviciile aeriene dintre și din afara teritoriilor lor respective, încheiat la Helsinki la 28 mai 1990, semnat la 1 septembrie 1999;

(f) Republica Franceză: Acordul dintre Guvernul Canadei și Guvernul Republicii Franceze privind transportul aerian, semnat la 15 iunie 1976; Schimbul de note dintre Guvernul Canadei și Guvernul Republicii Franceze de modificare a Acordului privind transportul aerian, semnat la Paris la 15 iunie 1976, semnat la 21 decembrie 1982;

(g) Republica Federală Germania: Acordul dintre Guvernul Canadei și Guvernul Republicii Federale Germania privind transportul aerian, semnat la 26 martie 1973; Schimbul de note dintre Guvernul Canadei și Guvernul Republicii Federale Germania de modificare a Acordului privind transportul aerian, semnat la Ottawa la 26 martie 1973, semnat la 16 decembrie 1982 și la 20 ianuarie 1983;

(h) Republica Elenă: Acordul dintre Guvernul Canadei și Guvernul Republicii Elene privind transportul aerian, semnat la 20 august 1984; Schimbul de note constituind un Acord între Guvernul Canadei și Guvernul Republicii Elene de modificare a Acordului privind transportul aerian, încheiat la Toronto la 20 august 1984, semnat la 23 iunie 1995 și la 19 iulie 1995;

(i) Republica Ungară: Acordul dintre Guvernul Canadei și Guvernul Republicii Ungare privind transportul aerian, semnat la 7 decembrie 1998;

(j) Irlanda: Acordul dintre Canada și Irlanda privind serviciile aeriene dintre cele două țări, semnat la 8 august 1947; Schimbul de note (19 aprilie și 31 mai 1948) dintre Canada și Irlanda de modificare a Acordului privind serviciile aeriene dintre cele două

țări, semnat la 31 mai 1948; Schimbul de note dintre Canada și Irlanda constituind un Acord de modificare a anexelor la Acordul privind transportul aerian din 8 august 1947, semnat la 9 iulie 1951; Schimbul de note dintre Canada și Irlanda de modificare a Acordului privind transportul aerian dintre cele două țări din 8 august 1947, semnat la 23 decembrie 1957;

(k) Republica Italiană: Acordul dintre Canada și Italia privind serviciile aeriene, semnat la 2 februarie 1960; Schimbul de note dintre Guvernul Canadei și Guvernul Republicii Italiene constituind un Acord de modificare a Acordului privind serviciile aeriene, astfel cum se specifică în procesul-verbal convenit din 28 aprilie 1972, semnat la 28 august 1972;

(l) Regatul Țărilor de Jos: Acordul dintre Guvernul Canadei și Guvernul Regatului Țărilor de Jos privind transportul aerian, semnat la 2 iunie 1989; Schimbul de note dintre Guvernul Canadei și Guvernul Regatului Țărilor de Jos constituind un Acord privind operarea zborurilor neregulate (charter), semnat la 2 iunie 1989;

(m) Republica Polonă: Acordul dintre Guvernul Canadei și Guvernul Republicii Populare Polone privind transportul aerian, semnat la 14 mai 1976; Schimbul de note constituind un Acord între Guvernul Canadei și Guvernul Republicii Populare Polone privind articolele IX, XI, XIII și XV ale Acordului privind transportul aerian semnat la 14 mai 1976, semnat la aceeași dată;

(n) Republica Portugheză: Acordul dintre Guvernul Canadei și Guvernul Portugaliei privind serviciile aeriene între teritoriile canadiene și portugheze, semnat la 25 aprilie 1947; Schimbul de note dintre Guvernul Canadei și Guvernul Portugaliei de modificare a alineatelor (3) și (4) din anexa la Acordul privind serviciile aeriene dintre cele două țări, semnat la Lisabona la 25 aprilie 1947, semnat la 24 și 30 aprilie 1957; Schimbul de note dintre Canada și Portugalia de modificare a alineatului (7) din anexa la Acordul privind serviciile aeriene dintre cele două țări, semnat la 5 și 31 martie 1958;

(o) România: Acordul dintre Guvernul Canadei și Guvernul Republicii Socialiste România privind transportul aerian civil, semnat la 27 octombrie 1983;

(p) Regatul Spaniei: Acordul dintre Guvernul Canadei și Guvernul Spaniei privind transportul aerian, semnat la 15 septembrie 1988;

(q) Regatul Suediei: Acordul dintre Canada și Suedia privind serviciile aeriene între teritoriile canadiene și suedeze, semnat la 27 iunie 1947; Schimbul de note dintre Canada și Suedia de completare a Acordului privind serviciile aeriene între teritoriile canadiene și suedeze, semnat la 27 și 28 iunie 1947; Schimbul de note dintre Canada și Suedia de modificare a Acordului din 1947 privind serviciile aeriene, semnat la 16 mai 1958; și

(r) Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord: Acordul dintre Guvernul Canadei și Guvernul Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord privind serviciile aeriene, semnat la 22 iunie 1988.

SECȚIUNEA 2

În scopurile anexei 2 secțiunea 2, următoarele drepturi sunt disponibile în conformitate cu alineatul (2) litera (a) punctul (iii):

Partea 1 pentru companiile aeriene din Canada

În ceea ce privește operarea de servicii mixte de pasageri între Canada și statele membre individuale și în cadrul operării serviciilor all-cargo, companiile aeriene din Canada au următoarele drepturi:

Statul membru	Drepturi de trafic
Bulgaria	Drepturile aferente celei de-a cincea libertăți pot fi exercitate în două puncte care trebuie desemnate și care pot fi deservite ca puncte intermediare spre și/sau ulterioare față de Sofia.
Republica Cehă	Drepturile aferente celei de-a cincea libertăți pot fi exercitate în maximum patru puncte alese de Canada ca intermediare spre sau ulterioare față de Praga și într-un punct suplimentar din Republica Cehă.
Danemarca	Drepturile aferente celei de-a cincea libertăți pot fi exercitate între Copenhaga și: (a) Amsterdam și Helsinki; sau (b) Amsterdam și Moscova. Amsterdam poate fi deservit ca punct intermediar sau ca punct situat ulterior. Helsinki și Moscova trebuie deservite ca puncte ulterioare.
Germania	Drepturile de trafic aferente celei de-a cincea libertăți pot fi exercitate între puncte intermediare din Europa și puncte din Republica Federală Germania și între puncte din Republica Federală Germania și puncte ulterioare.
Grecia	Drepturile aferente celei de-a cincea libertăți pot fi exercitate în puncte intermediare spre și/sau ulterioare față de Atena și în alte două puncte suplimentare din Grecia, cu excepția punctelor din Turcia și Israel. Numărul total al punctelor intermediare și punctelor ulterioare care pot fi deservite simultan prin exercitarea drepturilor aferente celei de-a cincea libertăți nu poate fi mai mare de cinci, din care cel mult patru pot fi puncte intermediare.
Irlanda	Drepturile aferente celei de-a cincea libertăți pot fi exercitate între puncte din Irlanda și puncte intermediare și între puncte din Irlanda și puncte ulterioare față de Irlanda. În privința serviciilor all-cargo, se poate exercita dreptul de a furniza servicii de transport internațional între puncte din Irlanda și puncte situate în țări terțe fără a se impune deservirea unui punct din Canada.
Italia	Drepturile de trafic aferente celei de-a cincea libertăți pot fi exercitate între două puncte intermediare din Europa și Roma și/sau Milano. De asemenea, punctele intermediare cu drepturi aferente celei de-a cincea libertăți pot fi deservite ca puncte ulterioare.
Polonia	Drepturile aferente celei de-a cincea libertăți pot fi exercitate între Varșovia și două puncte intermediare din Europa, care trebuie selecționate de Canada dintre următoarele: Bruxelles, Copenhaga, Praga, Shannon, Stockholm, Viena, Zürich.
Portugalia	Drepturile de trafic aferente celei de-a cincea libertăți pot fi exercitate între puncte din Portugalia și puncte intermediare și între puncte din Portugalia și puncte ulterioare față de Portugalia.
Spania	Drepturile aferente celei de-a cincea libertăți referitoare la punctele intermediare și ulterioare pot fi exercitate: (a) între Madrid și alte trei puncte din Spania și puncte din Europa (în afară de München, Danemarca, Suedia, Norvegia, Italia și republicile ex-sovietice); și (b) între Madrid și un alt punct din Spania și puncte din Africa și din Orientul Mijlociu, conform definițiilor OACI din documentul 9060 AT/723. Pot fi exercitate simultan cel mult patru drepturi aferente celei de-a cincea libertăți.
Suedia	Drepturile aferente celei de-a cincea libertăți pot fi exercitate între Stockholm și: (a) Amsterdam și Helsinki; sau (b) Amsterdam și Moscova. Amsterdam poate fi deservit ca punct intermediar sau ca punct ulterior. Helsinki și Moscova trebuie deservite ca puncte ulterioare.

Statul membru	Drepturi de trafic
Regatul Unit	Drepturile aferente celei de-a cincea libertăți pot fi exercitate între puncte din Regatul Unit și puncte intermediare și între puncte din Regatul Unit și puncte ulterioare. În privința serviciilor all-cargo, se poate exercita dreptul de a furniza servicii de transport internațional între puncte din Regatul Unit și puncte situate în țări terțe, fără a se impune deservirea unui punct din Canada.

Partea a 2-a pentru companiile aeriene din Comunitatea Europeană

În ceea ce privește operarea de servicii mixte de pasageri între statele membre individuale și Canada și în cadrul operării serviciilor all-cargo, companiile aeriene din Comunitatea Europeană au următoarele drepturi:

Statul membru	Drepturi de trafic
Belgia	Drepturile de trafic aferente celei de-a cincea libertăți sunt disponibile între Montreal și două puncte ulterioare din Statele Unite ale Americii aflate la est de Chicago și incluzând Chicago și la nord de Washington D.C. și incluzând Washington D.C.
Bulgaria	Drepturile aferente celei de-a cincea libertăți pot fi exercitate într-un punct ulterior în Statele Unite ale Americii la est de Chicago și excluzând Chicago și la nord de Washington D.C. și incluzând Washington D.C. Nu se pot exercita drepturi aferente celei de-a cincea libertăți dacă Montreal și Ottawa sunt puncte coterminale. Drepturile aferente celei de-a cincea libertăți nu pot fi exercitate în punctele intermediare.
Republica Cehă	Drepturile aferente celei de-a cincea libertăți pot fi exercitate între Montreal și două puncte ulterioare din Statele Unite ale Americii aflate la nord de Washington D.C. și incluzând Washington D.C. și la est de Chicago și incluzând Chicago.
Danemarca	Drepturile aferente celei de-a cincea libertăți pot fi exercitate între Montreal și Chicago și între Montreal și Seattle. Chicago poate fi deservit ca punct intermediar sau ca punct ulterior. Seattle poate fi deservit doar ca punct ulterior.
Germania	Drepturile de trafic aferente celei de-a cincea libertăți pot fi exercitate doar între Montreal și un punct ulterior din Florida. Ca alternativă, drepturile de trafic aferente celei de-a cincea libertăți pot fi exercitate între Montreal și două puncte situate ulterior în partea continentală a Statelor Unite ale Americii, cu excepția punctelor din statele California, Colorado, Florida, Georgia, Oregon, Texas și Washington.
Grecia	Drepturile de trafic aferente celei de-a cincea libertăți pot fi exercitate între Montreal și Boston sau între Montreal și Chicago sau ulterior față de Toronto până la un punct din Statele Unite ale Americii desemnat de Republica Elenă, cu excepția punctelor din California, Texas și Florida.
Irlanda	Drepturile aferente celei de-a cincea libertăți pot fi exercitate între puncte din Canada și puncte intermediare și între puncte din Canada și puncte situate ulterior față de Canada. În privința serviciilor all-cargo, se poate exercita dreptul de a furniza servicii de transport internațional între puncte din Canada și puncte situate în țări terțe fără a se impune deservirea unui punct din Irlanda.
Italia	Drepturile de trafic aferente celei de-a cincea libertăți pot fi exercitate între două puncte intermediare din nord-estul Statelor Unite ale Americii (aflate la nord de Washington și incluzând Washington; la est de Chicago și incluzând Chicago) și Montreal și/sau Toronto. De asemenea, punctele intermediare cu drepturi aferente celei de-a cincea libertăți pot fi deservite ca puncte ulterioare.
Polonia	Drepturile aferente celei de-a cincea libertăți pot fi exercitate între Montreal și New York ca punct intermediar sau ulterior.
Portugalia	Drepturile de trafic aferente celei de-a cincea libertăți pot fi exercitate între puncte din Canada și puncte intermediare și între puncte din Canada și puncte ulterioare.
Spania	Drepturile aferente celei de-a cincea libertăți referitoare la punctele intermediare și ulterioare pot fi exercitate: <p>(a) între Montreal și alte trei puncte situate în Canada și Chicago, Boston, Philadelphia, Baltimore, Atlanta, Dallas/Ft. Worth și Houston; și</p> <p>(b) între Montreal și Ciudad de Mexico.</p> Pot fi exercitate simultan cel mult patru drepturi aferente celei de-a cincea libertăți.

Statul membru	Drepturi de trafic
Suedia	Drepturile aferente celei de-a cincea libertăți pot fi exercitate între Montreal și Chicago și între Montreal și Seattle. Chicago poate fi deservit ca punct intermediar sau ca punct ulterior. Seattle poate fi deservit doar ca punct ulterior.
Regatul Unit	Drepturile aferente celei de-a cincea libertăți pot fi exercitate între puncte din Canada și puncte intermediare și între puncte din Canada și puncte ulterioare față de Canada. În privința serviciilor all-cargo, se poate exercita dreptul de a furniza servicii de transport internațional între puncte din Canada și puncte situate în țări terțe fără a se impune deservirea unui punct din Regatul Unit.

SECȚIUNEA 3

Fără a aduce atingere dispozițiilor din secțiunea 1 din prezenta anexă, pentru domenii care nu sunt incluse în definiția „teritoriului” de la articolul 1 din prezentul acord, acordurile

menționate la literele (d) Regatul Danemarcei, (f) Republica Franceză, (l) Regatul Țărilor de Jos și (r) Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord continuă să se aplice în conformitate cu dispozițiile lor.

Părțile iau act de următoarele declarații:

Declarația Comunității Europene și a statelor sale membre referitoare la Acordul privind transportul aerian dintre UE și Canada, care urmează să fie făcută în momentul semnării acestuia

„În ceea ce privește articolul 26 alineatul (2), Comunitatea Europeană și statele sale membre confirmă faptul că teza «acordurile bilaterale în vigoare enumerate în anexa 3 se suspendă, cu excepția celor reglementate de dispozițiile din anexa 2» are același efect precum afirmarea faptului că dispozițiile relevante ale acordului prevalează asupra dispozițiilor relevante ale acordurilor bilaterale în vigoare enumerate în anexa 3.”

Declarația Comunității Europene și a statelor sale membre referitoare la Acordul privind transportul aerian dintre UE și Canada, care urmează să fie făcută în momentul semnării acestuia

„Comunitatea Europeană și statele sale membre clarifică faptul că Acordul privind transportul aerian dintre Comunitatea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Canada, pe de altă parte, în special articolul 8, nu prevede scutirea de la taxa pe valoarea adăugată (TVA), cu excepția impozitului pe cifra de afaceri aplicat importurilor, și nu împiedică statele membre să aplice taxe combustibilului aviatic pentru zborurile interne sau intracomunitare, în conformitate cu Directiva 2003/96/CE a Consiliului.”

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

privind promulgarea Legii pentru ratificarea Acordului privind transportul aerian dintre Canada și Comunitatea Europeană și statele sale membre, semnat la Bruxelles la 17 decembrie 2009

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru ratificarea Acordului privind transportul aerian dintre Canada și Comunitatea Europeană și statele sale membre, semnat la Bruxelles la 17 decembrie 2009, și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

TRAIAN BĂSESCU

București, 20 noiembrie 2013.

Nr. 904.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 417**

din 15 octombrie 2013

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 21 alin. (2) teza întâi din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 și ale art. 64 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Simina Gagu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Simona Ricu.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 21 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 și ale art. 62 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, excepție ridicată de Eugenia Florescu, Ioan Poiană, Cosmina Diaconu, Anca Vidrighin și Eugenia Elena Bădilă în Dosarul nr. 1.072/57/2012 al Curții de Apel Alba Iulia — Secția pentru conflicte de muncă și asigurări sociale și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 318D/2013.

La apelul nominal răspunde personal autorul excepției Eugenia Florescu. Lipsesc celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul autorului excepției Eugenia Florescu, care solicită admiterea criticii de neconstituționalitate. În acest sens, arată că prevederile de lege ce formează obiectul excepției sunt neconstituționale, deoarece permit doar revizuirea hotărârilor judecătorești pronunțate de instanțele de contencios administrativ în ipoteza încălcării principiului priorității dreptului comunitar, fiind excluse de la posibilitatea revizuirii hotărârile judecătorești pronunțate în alte materii decât contenciosul administrativ (civil, penal) în cazul încălcării aceluiași principiu prin respectivele hotărâri. Invocând aspecte din jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene privind principiul priorității dreptului Uniunii Europene și efectul direct al acestuia, susține că prevederile de lege criticate sunt discriminatorii, contrare dreptului la un proces echitabil și principiilor dreptului Uniunii Europene. Depune note scrise.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca inadmisibilă, sens în care face referire la jurisprudența în materie a Curții Constituționale, spre exemplu Decizia nr. 216 din 9 mai 2013. Precizează că dreptul la un proces echitabil nu presupune exercitarea, în toate cazurile, a tuturor căilor de atac, ci posibilitatea de a formula, în cadrul procesului, toate apărările necesare în raport cu normele interne și ale Uniunii Europene. Faptul că revizuirea este reglementată în cazul hotărârilor judecătorești pronunțate cu încălcarea dreptului Uniunii Europene doar în materia contenciosului administrativ nu constituie o discriminare, ci o punere în aplicare a principiului priorității dreptului Uniunii Europene.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 26 aprilie 2013, pronunțată în Dosarul nr. 1.072/57/2012, **Curtea de Apel Alba Iulia — Secția pentru conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 21 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 și ale art. 62 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.**

Excepția a fost ridicată de Eugenia Florescu, Ioan Poiană, Cosmina Diaconu, Anca Vidrighin și Eugenia Elena Bădilă cu prilejul soluționării cererii de revizuire împotriva Deciziei civile nr. 4.418 din 9 noiembrie 2012, pronunțată de Curtea de Apel Alba Iulia într-o cauză având ca obiect contestația împotriva unei decizii de pensionare.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia susțin, în esență, că prevederile art. 21 alin. (2) din Legea nr. 554/2004 sunt neconstituționale, întrucât exclud de la posibilitatea revizuirii hotărârile judecătorești definitive și irevocabile pronunțate în alte materii decât contenciosul administrativ (civil, penal) în cazurile de încălcare a principiului priorității dreptului Uniunii Europene.

De asemenea, arată că prevederile art. 62 alin. (3) din Legea nr. 24/2000, potrivit cărora abrogarea unei dispoziții sau a unui act normativ are caracter definitiv, sunt neconstituționale în raport cu art. 147 alin. (1) și (4) din Legea fundamentală și cu Decizia Curții Constituționale nr. 1.039 din 5 decembrie 2012. Susțin că, prin mai multe decizii, instanța de contencios constituțional a statuat că, în cazul constatării neconstituționalității dispozițiilor legale de abrogare, acestea își încetează efectele juridice în condițiile art. 147 alin. (1) din Constituție, iar prevederile legale care au format obiectul abrogării continuă să producă efecte. Față de acestea, abrogarea unei dispoziții sau a unui act normativ nu are întotdeauna caracter definitiv, respectiv în cazul în care este constatată neconstituționalitatea dispoziției legale de abrogare.

Curtea de Apel Alba Iulia — Secția pentru conflicte de muncă și asigurări sociale consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, reținând că, prin invocarea acesteia, autorii urmăresc extinderea aplicării unei norme și la alte categorii de situații juridice decât cele avute în vedere de legiuitor. Reglementarea unor remedii juridice — de tipul căilor extraordinare de atac — numai într-o anumită materie, cu excluderea celorlalte situații juridice, ține de opțiunea legiuitorului, potrivit art. 126 alin. (2) și art. 129 din Constituție, și nu poate fi considerată discriminatorie, de vreme ce vizează situații juridice diferite.

Cu privire la prevederile art. 62 alin. (3) din Legea nr. 24/2000, instanța judecătorească apreciază că acestea sunt constituționale, în speță invocându-se o problemă de aplicare a deciziilor Curții Constituționale, iar nu de încălcare a Constituției.

Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor

două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Guvernul consideră că excepția de neconstituționalitate a art. 21 alin. (2) din Legea nr. 554/2004 este inadmisibilă, deoarece, astfel cum rezultă din criticile autorilor, acestea ar ca finalitate modificarea sau completarea unui text de lege, aspecte care nu intră în competența Curții Constituționale. Referitor la excepția de neconstituționalitate a art. 62 alin. (3) din Legea nr. 24/2000, Guvernul apreciază că aceasta este vădit neîntemeiată, raportat la considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 1.039 din 5 decembrie 2012.

Avocatul Poporului consideră că prevederile art. 21 alin. (2) din Legea nr. 554/2004 și ale art. 62 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 sunt constituționale. Arată că scopul evident al prevederilor criticate din Legea nr. 554/2004 este acela de a oferi un remediu pentru cazurile în care instanțele naționale au pronunțat hotărâri irevocabile care încalcă principiul priorității dreptului comunitar, iar opțiunea legiuitorului în acest sens nu poate fi considerată discriminatorie. Invocă deciziile Curții Constituționale nr. 675 din 12 iunie 2008, nr. 1.609 din 9 decembrie 2010 și nr. 1.039 din 5 decembrie 2012. Referitor la excepția de neconstituționalitate a art. 62 alin. (3) din Legea nr. 24/2000, arată că în speță nu se invocă încălcarea prevederilor Constituției, ci o problemă de aplicare a deciziilor Curții Constituționale.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise și susținerile autorului excepției Eugenia Florescu, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum este reținut în dispozitivul încheierii de sesizare, îl constituie prevederile art. 21 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.154 din 7 decembrie 2004, și ale art. 62 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 777 din 25 august 2004.

I. Din examinarea considerentelor încheierii de sesizare și a notelor scrise ale autorilor excepției, în ceea ce privește prevederile art. 21 alin. (2) din Legea nr. 554/2004, Curtea constată că, în realitate, criticile de neconstituționalitate vizează doar art. 21 alin. (2) teza întâi din Legea nr. 554/2004.

Curtea observă că prevederile art. 21 alin. (2) teza întâi din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 au fost abrogate prin articolul unic din Legea nr. 299/2011 pentru abrogarea alin. (2) al art. 21 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 916 din 22 decembrie 2011.

De asemenea, prin Decizia nr. 1.039 din 5 decembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 61 din 29 ianuarie 2013, Curtea a decis următoarele:

— Legea nr. 299/2011 pentru abrogarea alin. (2) al art. 21 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, în ansamblul său, este neconstituțională;

— prevederile art. 21 alin. (2) teza întâi din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 sunt neconstituționale

în măsura în care se interpretează în sensul că nu pot face obiectul revizuirii hotărârile definitive și irevocabile pronunțate de instanțele de recurs, cu încălcarea principiului priorității dreptului Uniunii Europene, atunci când nu evocă fondul cauzei.

Potrivit aceleiași decizii, „în perioada cuprinsă între intrarea în vigoare a legii de abrogare — Legea nr. 299/2011 —, respectiv 25 decembrie 2011, și publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a prezentei decizii de constatare a neconstituționalității normei abrogatoare, dispozițiile art. 21 alin. (2) din Legea nr. 554/2004 erau abrogate și nu au produs efecte juridice, însă, după publicarea deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial al României, Partea I, acestea reintră în fondul activ al legislației”.

În aceste condiții, având în vedere că, la data sesizării Curții Constituționale în speță, prevederile art. 21 alin. (2) teza întâi din Legea nr. 554/2004 se aflau în fondul activ al legislației, Curtea urmează să hotărască asupra excepției de neconstituționalitate a acestor prevederi, având următorul cuprins: „*Constituie motiv de revizuire, care se adaugă la cele prevăzute de Codul de procedură civilă, pronunțarea hotărârilor rămase definitive și irevocabile prin încălcarea principiului priorității dreptului comunitar, reglementat de art. 148 alin. (2), coroborat cu art. 20 alin. (2) din Constituția României, republicată.*”

II. Potrivit încheierii de sesizare și notelor scrise, autorul excepției critică și prevederile art. 62 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, raportându-se la numerotarea articolelor din Legea nr. 24/2000, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 777 din 25 august 2004. Curtea observă că, la data sesizării cu excepția de neconstituționalitate, Legea nr. 24/2000 fusese republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, astfel încât, în prezent, prevederile de lege criticate se regăsesc la art. 64 alin. (3) din acest act normativ. În aceste condiții, Curtea urmează a se pronunța asupra acestor prevederi de lege având următorul cuprins: „*Abrogarea unei dispoziții sau a unui act normativ are caracter definitiv. Nu este admis ca prin abrogarea unui act de abrogare anterior să se repună în vigoare actul normativ inițial. Fac excepție prevederile din ordonanțele Guvernului care au prevăzut norme de abrogare și au fost respinse prin lege de către Parlament.*”

Autorii excepției de neconstituționalitate susțin că prevederile legale criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi, art. 21 privind accesul liber la justiție, art. 147 alin. (1) și (4) privind deciziile Curții Constituționale și art. 148 alin. (2) privind prioritatea reglementărilor comunitare cu caracter obligatoriu față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că prevederile art. 21 alin. (2) teza întâi au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate exercitat prin prisma unor critici similare (a se vedea în acest sens Decizia nr. 216 din 9 mai 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 450 din 23 iulie 2013). Cu acel prilej, Curtea a reținut că, potrivit textului de lege criticat, pot fi contestate pe calea revizuirii hotărârile definitive și irevocabile pronunțate cu încălcarea principiului priorității dreptului Uniunii Europene. Este de la sine înțeles că textul de lege criticat vizează exclusiv hotărârile judecătorești pronunțate în materia contenciosului administrativ, de vreme ce face parte din legea specială care reglementează această ramură a dreptului. Prin Decizia nr. 1.039 din 5 decembrie 2012, constatând neconstituționalitatea prevederilor art. 21 alin. (2) teza întâi din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, Curtea Constituțională a extins câmpul de aplicare a textului de lege criticat, declarând că motivul de revizuire consacrat de acesta, constând în nesocotirea principiului priorității dreptului Uniunii Europene,

poate fi utilizat și pentru revizuirea hotărârilor definitive și irevocabile în care nu se evocă fondul cauzei.

Această posibilitate de extindere a înțelesului unui text de lege supus controlului de constituționalitate îi este deschisă Curții Constituționale în virtutea dispozițiilor constituționale care consacră rolul său de garant al supremației Constituției, pe care are obligația să și-l îndeplinească în mod efectiv.

Cu toate acestea, Curtea nu poate să nesocotească dreptul suveran al Parlamentului, ca unică autoritate legiuitoare și organ reprezentativ al poporului, de a elabora acte normative în diferite materii. De aceea, Curtea nu poate să sancționeze o inacțiune a Parlamentului constând în nereglementarea de către acesta a unei anumite zone a dreptului.

Urmând acest raționament, rezultă că, de vreme ce pretinsa neconstituționalitate este argumentată pe ideea că acest caz de revizuire prevăzut de art. 21 alin. (2) teza întâi din Legea nr. 554/2004 nu poate fi folosit și cu privire la hotărârile definitive și irevocabile pronunțate în alte materii ale dreptului, excepția a fost respinsă ca inadmisibilă, întrucât Curtea nu poate să impună Parlamentului să adopte o anumită reglementare, trecând peste atributul acestuia de a adopta acele acte normative pe care le consideră necesare într-un anumit context legislativ. Altfel spus, Curtea nu poate să aducă atingere suveranității legislative a Parlamentului, acesta fiind liber — și singurul în măsură — să aprecieze oportunitatea adoptării sau neadoptării anumitor acte normative. În acest sens, dispozițiile art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 stabilesc că instanța de contencios constituțional „se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului”.

De altfel, Curtea a remarcat faptul că, potrivit art. 4 din Codul de procedură civilă, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 545 din 3 august 2012, în materiile reglementate de acesta, normele obligatorii ale dreptului Uniunii Europene se aplică în mod prioritar, indiferent de calitatea sau de statutul părților.

Având în vedere că nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, cele statuate prin decizia menționată își păstrează, în mod corespunzător, valabilitatea și în cauza de față.

În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a art. 64 alin. (3) din Legea nr. 24/2000, republicată, Curtea nu poate

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 21 alin. (2) teza întâi din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, excepție ridicată de Eugenia Florescu, Ioan Poiană, Cosmina Diaconu, Anca Vidrighin și Eugenia Elena Bădilă în Dosarul nr. 1.072/57/2012 al Curții de Apel Alba Iulia — Secția pentru conflicte de muncă și asigurări sociale.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceiași autori în același dosar al aceleiași instanțe judecătorești și constată că prevederile art. 64 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Alba Iulia — Secția pentru conflicte de muncă și asigurări sociale și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 15 octombrie 2013.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

reține contrarietatea dintre aceste norme și dispozițiile constituționale privind deciziile Curții Constituționale. Aceasta, pe de o parte, deoarece Legea nr. 24/2000 are ca obiect de reglementare tehnica legislativă, adresându-se așadar legiuitorului, iar, în particular, prevederile art. 64 alin. (3) din lege instituie reguli privind abrogarea. Astfel, regula o reprezintă interdicția revigorării unui act normativ prin abrogarea actului abrogator al acestuia, iar excepția de la această regulă constă în readucerea în vigoare a unui act normativ în cazul în care ordonanțele Guvernului care l-au abrogat au fost respinse prin lege de către Parlament.

Pe de altă parte, efectul specific al deciziilor Curții Constituționale de constatare a neconstituționalității dispozițiilor legale de abrogare dă expresie și eficiență — în situația particulară a constatării neconstituționalității actului abrogator și a lipsei intervenției Parlamentului sau Guvernului pentru punerea de acord a prevederilor neconstituționale cu dispozițiile Constituției — normelor constituționale cuprinse în art. 142 alin. (1) care consacră rolul Curții Constituționale de garant al supremației Constituției și în art. 147 alin. (4) care statuează că deciziile Curții sunt general obligatorii.

În astfel de cazuri nu intervine o abrogare a unui act de abrogare anterior, pentru a se putea reține incidența dispozițiilor art. 64 alin. (3) teza a doua din Legea nr. 24/2000 — dispoziții opozabile legiuitorului în activitatea de legiferare —, ci este vorba de un efect specific al deciziilor de constatare a neconstituționalității unei norme abrogatoare, efect întemeiat pe prevederile constituționale ale art. 142 alin. (1) care consacră rolul Curții Constituționale de garant al supremației Constituției și ale art. 147 alin. (4), potrivit cărora deciziile Curții sunt general obligatorii. De altfel, acesta este un efect specific al pierderii legitimității constituționale, sancțiune diferită și mult mai gravă decât abrogarea unui text normativ (a se vedea în acest sens Decizia nr. 206 din 29 aprilie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 350 din 13 iunie 2013).

Pentru aceste motive, Curtea constată că, în raport cu criticile formulate în cauză, textul de lege criticat nu contravine niciuneia dintre dispozițiile din Legea fundamentală invocate, urmând să respingă ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a art. 64 alin. (3) din Legea nr. 24/2000.

Magistrat-asistent,
Simina Gagu

HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli rectificat pe anul 2013 pentru Societatea Națională de Gaze Naturale „Romgaz” — S.A. Mediaș, aflată sub autoritatea Departamentului pentru Energie

Având în vedere prevederile art. 4 alin. (1) lit. a) din Ordonanța Guvernului nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară și ale art. 53 alin. (1) din Legea bugetului de stat pe anul 2013 nr. 5/2013, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — (1) Se aprobă bugetul de venituri și cheltuieli rectificat pe anul 2013 pentru Societatea Națională de Gaze Naturale „Romgaz” — S.A. Mediaș, aflată sub autoritatea Departamentului pentru Energie, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

(2) În cazul în care în execuție se înregistrează depășiri sau nerealizări ale veniturilor aprobate, Societatea Națională de Gaze Naturale „Romgaz” — S.A. Mediaș poate efectua cheltuieli totale proporțional cu gradul de realizare a veniturilor totale, cu încadrarea în indicatorii de eficiență aprobați.

PRIM-MINISTRU

VICTOR-VIOREL PONTA

Contrasemnează:

Ministrul delegat pentru energie,

Constantin Niță

Viceprim-ministru,

ministrul finanțelor publice,

Daniel Chițoiu

Ministrul delegat pentru buget,

Liviu Voinea

Ministrul muncii, familiei, protecției
sociale și persoanelor vârstnice,

Mariana Câmpeanu

București, 27 noiembrie 2013.

Nr. 924.

DEPARTAMENTUL PENTRU ENERGIE
Societatea Națională de Gaze Naturale „Romgaz” — S.A. Mediaș
P-ța Constantin Motas nr. 4
CUI RO 14056826

BUGETUL DE VENITURI ȘI CHELTUIELI PE ANUL 2013

– mii lei –

		INDICATORI	Nr. rd.	BVC an 2013
0	1	2	3	4
I.		VENITURI TOTALE (Rd.1=Rd.2+Rd.3+Rd.4)	1	4 343 807
	1	Venituri din exploatare	2	4 263 715
	2	Venituri financiare	3	80 092
	3	Venituri extraordinare	4	
II		CHELTUIELI TOTALE (Rd.5=Rd.6+Rd.17+Rd.18)	5	3 121 895
	1	Cheltuieli de exploatare, din care:	6	3 096 145
	A.	cheltuieli cu bunuri si servicii	7	965 635
	B.	cheltuieli cu impozite, taxe si varsaminte asimilate	8	466 557
	C.	cheltuieli cu personalul , din care:	9	620 407
	C1	ch. cu salariile	10	358 169
	C2	bonusuri	11	105 171
	C3	alte cheltuieli cu personalul, din care:	12	442
		cheltuieli cu plati compensatorii aferente disponibilizarilor de personal	13	
	C4	cheltuieli aferente contractului de mandat	14	2 007
	C5	cheltuieli cu asigurările și protecția socială, fondurile speciale și alte obligații legale	15	154 617
	D.	alte cheltuieli de exploatare	16	1 043 547
	2	Cheltuieli financiare	17	25 750
	3	Cheltuieli extraordinare	18	
III		REZULTATUL BRUT (profit/pierdere)	19	1 221 912
IV		IMPOZIT PE PROFIT	20	195 512
V		PROFITUL CONTABIL RĂMAS DUPĂ DEDUCEREA IMPOZITULUI PE PROFIT, din care:	21	1 026 401
	1	Rezerve legale	22	
	2	Alte rezerve reprezentând facilități fiscale prevăzute de lege	23	
	3	Acoperirea pierderilor contabile din anii precedenți	24	
	4	Constituirea surselor proprii de finanțare pentru proiectele cofinanțate din împrumuturi externe, precum și pentru constituirea surselor necesare rambursării ratelor de capital, plății dobânzilor, comisioanelor și altor costuri aferente acestor împrumuturi	25	
	5	Alte repartizări prevăzute de lege	26	
	6	Profitul contabil rămas după deducerea sumelor de la Rd. 22, 23, 24, 25 și 26.	27	1 026 401
	7	Participarea salariaților la profit în limita a 10% din profitul net, dar nu mai mult de nivelul unui salariu de bază mediu lunar realizat la nivelul operatorului economic în exercițiul financiar de referință	28	12 841

*) Anexa este reprodusă în facsimil.

– mii lei –

		INDICATORI	Nr. rd.	BVC an 2013
0	1	2	3	4
	8	Minimim 50% vărsăminte la bugetul de stat sau local în cazul regiilor autonome, ori dividende cuvenite actionarilor, în cazul societăților/ companiilor naționale și societăților cu capital integral sau majoritar de stat, din care:	29	883 356
	a)	- dividende cuvenite bugetului de stat sau local, dupa caz	30	741 574
	9	Profitul nerepartizat pe destinațiile prevăzute la Rd.22 - Rd.29 se repartizează la alte rezerve și constituie sursă proprie de finanțare	31	143 045
VI		VENITURI DIN FONDURI EUROPENE	32	
VII		CHELTUIELI ELIGIBILE DIN FONDURI EUROPENE, din care	33	
	a)	cheltuieli materiale	34	
	b)	cheltuieli cu salariile	35	
	c)	cheltuieli privind prestarile de servicii	36	
	d)	cheltuieli cu reclama si publicitate	37	
	e)	alte cheltuieli	38	
VIII		SURSE DE FINANȚARE A INVESTIȚIILOR, din care:	39	900 000
	1	Alocații de la buget, din care:	40	
		alocații bugetare aferente platii angajamentelor din anii anteriori	40 bis	
IX		CHELTUIELI PENTRU INVESTIȚII	41	900 000
X		DATE DE FUNDAMENTARE	42	
	1	Nr. de personal prognozat la finele anului	43	6 615
	2	Nr.mediu de salariați total	44	6 599
	3	Cheltuieli de natura salariala (a+b), din care:	45	463 340
	a)	cheltuieli cu salariile	46	358 169
	b)	bonusuri	47	105 171
	4	Câștigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza fondului de salarii aferent personalului angajat pe baza de contract individual de munca (Rd.46/Rd.44)/12*1000	48	4 523
	5	Castigul mediu lunar pe salariat (lei/persoana) influentat de bonificatiile si bonusurile in lei si sau natura (Rd.45/Rd.44)/12*1000	49	5 852
	6	Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu în prețuri curente (lei/persoană) (Rd.2/Rd.44)	50	646
	7	Productivitatea muncii pe total personal mediu în prețuri comparabile (lei/persoană) (Rd.1/Rd.44*ICP)	51	
	8	Productivitatea muncii în unități fizice pe total personal mediu (unități fizice/ persoana)	52	
	9	Cheltuieli totale la 1000 lei venituri totale (Rd.5/Rd.1)x1000	53	719
	10	Plăți restante, în prețuri curente	54	
	11	Creanțe restante, în prețuri curente	55	428 000

ACTE ALE CASEI NAȚIONALE DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

ORDIN

privind modificarea Ordinului președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 256/2013 pentru aprobarea machetelor de raportare fără regim special a indicatorilor specifici și a Metodologiei transmiterii rapoartelor afereente programelor/subprogramelor naționale de sănătate curative

Văzând Referatul de aprobare al Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. D.G. 2.086/2013,
având în vedere prevederile:

— titlului II și titlului VIII din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare;

— Hotărârii Guvernului nr. 124/2013 privind aprobarea programelor naționale de sănătate pentru anii 2013 și 2014;

— Ordinului președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 190/2013 pentru aprobarea Normelor tehnice de realizare a programelor naționale de sănătate curative pentru anii 2013 și 2014, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul prevederilor art. 17 alin. (5) din Statutul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 972/2006, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Casei Naționale de Asigurări de Sănătate emite următorul ordin:

Art. I. — Ordinul președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 256/2013 pentru aprobarea machetelor de raportare fără regim special a indicatorilor specifici și a Metodologiei transmiterii rapoartelor afereente programelor/subprogramelor naționale de sănătate curative, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 529 și 529 bis din 22 august 2013, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 3 va avea următorul cuprins:

„Art. 3. — Direcțiile de specialitate din cadrul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, casele de asigurări de sănătate, unitățile sanitare nominalizate de Casa Națională de Asigurări de Sănătate să deruleze programe/subprograme naționale de sănătate curative, farmaciile cu circuit deschis prin care se eliberează medicamentele specifice pentru tratamentul în ambulatoriu al bolnavilor cu afecțiuni oncologice, medicamentele specifice antidiabetice (insuline și antidiabetice orale) și testele de automonitorizare pentru bolnavii cu diabet zaharat, medicamentele pentru tratamentul bolilor endocrine, medicamentele pentru tratamentul stării posttransplant și medicamentele specifice pentru unele boli rare (mucoviscidoză, scleroză laterală amiotrofică, epidermoliză buloasă, Sindromul Prader Willi), precum și furnizorii privați de servicii medicale de dializă vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.”

2. În anexa nr. 1, tabelul 1 „Situția bolnavilor tratați pe tipuri de terapie, a pompelor de insulină și seturilor de consumabile și a cheltuielilor afereente (lei)” și tabelul 2 „Situția stocului de medicamente, a pompelor de insulină și a seturilor de consumabile pentru pompele de insulină (lei)” la Programul național de diabet zaharat se modifică și se înlocuiesc cu tabelul 1 și tabelul 2 din anexa nr. 1.

3. În anexa nr. 1, tabelul „Situția indicatorilor specifici afereenți programelor/subprogramelor naționale de sănătate curative” se modifică și se înlocuiește cu tabelul din anexa nr. 2.

4. În anexa nr. 2, tabelul 1 „Situția bolnavilor tratați pe tipuri de terapie, a pompelor de insulină și seturilor de consumabile și a cheltuielilor afereente (lei)” și tabelul 2 „Situția stocului de medicamente, a pompelor de insulină și a seturilor de consumabile pentru pompele de insulină (lei)” la Programul național de diabet zaharat se modifică și se înlocuiesc cu tabelul 1 și tabelul 2 din anexa nr. 3.

5. În anexa nr. 2, echivalența „C3 osteoporoza = C5 din tabelul 1” din subsolul tabelului 2 „Situția stocului de medicamente (lei)” la Programul național de boli endocrine se elimină.

6. În anexa nr. 2, tabelul „Situția indicatorilor specifici afereenți programelor/subprogramelor naționale de sănătate curative” se modifică și se înlocuiește cu tabelul din anexa nr. 4.

Art. II. — Anexele nr. 1—4 fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. III. — Direcțiile de specialitate din cadrul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, casele de asigurări de sănătate, unitățile sanitare nominalizate de Casa Națională de Asigurări de Sănătate să deruleze programe/subprograme naționale de sănătate curative, farmaciile cu circuit deschis prin care se eliberează medicamentele specifice pentru tratamentul în ambulatoriu al bolnavilor cu afecțiuni oncologice, medicamentele specifice antidiabetice (insuline și antidiabetice orale) și testele de automonitorizare pentru bolnavii cu diabet zaharat, medicamentele pentru tratamentul bolilor endocrine, medicamentele pentru tratamentul stării posttransplant și medicamentele specifice pentru unele boli rare (mucoviscidoză, scleroză laterală amiotrofică, epidermoliză buloasă, Sindromul Prader Willi), precum și furnizorii privați de servicii medicale de dializă vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. IV. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Casei Naționale de Asigurări de Sănătate,
Cristian Silviu Bușoi

UNITATEA SANITARĂ: .....
 Programul național de diabet zaharat
 Raportare pentru .....

(Se completează luna sau perioada de raportare conform Ordinului nr. 190/2013.)

Tabel 1 — Situația bolnavilor tratați pe tipuri de terapie, a pompelor de insulină și seturilor de consumabile și a cheltuielilor aferente (lei)

Nr. de bolnavi cărora li s-au eliberat medicamente, pe tip de terapie	Nr. total de bolnavi		Cheltuieli cu medicamentele, pentru:		Cheltuieli totale cu medicamente	Număr de bolnavi cu diabet zaharat beneficiari de pompe de insulină	Număr de bolnavi cu diabet zaharat beneficiari de materiale consumabile pentru pompele de insulină	Cheltuieli pentru pompe de insulină	Cheltuieli pentru materiale consumabile pentru pompele de insulină			
	insulină	ADO + insulină	insulină	ADO						ADO + insulină		
C1	ADO	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8=C5+C6+C7	C9	C10	C11	C12

Tabel 2 — Situația stocului de medicamente, a pompelor de insulină și a seturilor de consumabile pentru pompele de insulină (lei)

Valoarea medicamentelor în stoc la începutul perioadei de raportare	Valoarea medicamentelor intrate în cursul perioadei de raportare	Valoarea medicamentelor consumate în cursul perioadei de raportare	Valoarea medicamentelor în stoc la sfârșitul perioadei de raportare	Valoarea pompelor consumate în cursul perioadei de raportare	Valoarea pompelor intrate în cursul perioadei de raportare	Valoarea pompelor în stoc la începutul perioadei de raportare	Valoarea pompelor consumate în stoc la sfârșitul perioadei de raportare	Valoarea materialelor consumabile pentru pompele de insulină în cursul perioadei de raportare	Valoarea materialelor consumabile pentru pompele de insulină intrate în cursul perioadei de raportare	Valoarea materialelor consumabile pentru pompele de insulină în stoc la sfârșitul perioadei de raportare	
C1	C2	C3	C4=C1+C2-C3	C5	C6	C7	C8=C5+C6-C7	C9	C10	C11	C12=C9+C10-C11

C3=C8 din tabelul 1

C7=C11 din tabelul 1

C11=C12 din tabelul 1

UNITATEA SANITARĂ: .....

Raportare pentru .....

(Se completează luna sau perioada de raportare conform Ordinului nr. 190/2013.)

Situația indicatorilor specifici aferenți programelor/subprogramelor naționale de sănătate curative

Program/Subprogram de sănătate curativ	Indicatori fizici		Indicatori de eficiență	
	Denumire indicator fizic	Valoare (nr.)	Denumire indicator de eficiență	Valoare — lei —
Program național de boli cardiovasculare	număr de bolnavi tratați prin proceduri de dilatare percutană		cost mediu/bolnav tratat prin proceduri de dilatare percutană	
	număr de bolnavi tratați prin proceduri terapeutice de electrofiziologie		cost mediu/bolnav tratat prin proceduri terapeutice de electrofiziologie	
	număr de bolnavi tratați prin implantare de stimuloare cardiace		cost mediu/bolnav tratat prin implantare de stimuloare cardiace	
	număr de bolnavi tratați prin implantare de defibrilatoare interne		cost mediu/bolnav tratat prin implantare de defibrilatoare interne	
	număr de bolnavi tratați prin implantare de stimuloare de resincronizare cardiacă		cost mediu/bolnav tratat prin implantare de stimuloare de resincronizare cardiacă	
	număr de bolnavi (copii) tratați prin intervenții de chirurgie cardiovasculară		cost mediu/bolnav (adult) tratat prin intervenții de chirurgie cardiovasculară	
	număr de bolnavi (adulți) tratați prin intervenții de chirurgie cardiovasculară		cost mediu/bolnav (copil) tratat prin chirurgie vasculară	
	număr de bolnavi (adulți) tratați prin chirurgie vasculară		cost mediu/bolnav (copil) tratat prin intervenții de chirurgie cardiovasculară	
Programul național de oncologie	număr bolnavi tratați		cost mediu/bolnav tratat	
Programul național de tratament al surdității prin proteze auditive implantabile (implant cohlear și proteze auditive)	număr de implanturi cohleare		cost mediu/implant cohlear	
	număr de proteze auditive BAHA		cost mediu/proteză auditivă BAHA	
	număr de proteze auditive VIBRANT		cost mediu/proteză auditivă VIBRANT	
Programul național de diabet zaharat	număr de bolnavi cu diabet zaharat tratați		cost mediu/bolnav cu diabet zaharat tratat	
	număr de persoane cu diabet evaluați prin dozarea HbA1c		cost mediu/dozare de hemoglobină glicozilată	
	număr de bolnavi cu diabet zaharat beneficiari de pompe de insulină		cost mediu/bolnav cu diabet zaharat beneficiar de pompă de insulină	
	număr de bolnavi cu diabet zaharat beneficiari de materiale consumabile pentru pompele de insulină		cost mediu/bolnav beneficiar de materiale consumabile pentru pompa de insulină/an	
Program național de tratament al bolilor neurologice	număr de bolnavi cu scleroză multiplă tratați		cost mediu/bolnav cu scleroză multiplă tratat	
Program național de tratament al hemofiliei și talasemiei	număr de bolnavi cu hemofilia fără intervenție chirurgicală majoră		cost mediu/bolnav cu hemofilia fără intervenție chirurgicală majoră	
	număr de bolnavi cu hemofilia care necesită intervenții chirurgicale majore pentru artropatii invalidante		cost mediu/bolnav cu hemofilia cu intervenție chirurgicală majoră	
	număr de bolnavi cu talasemie		cost mediu/bolnav cu talasemie	
Programul național de tratament pentru boli rare	număr de bolnavi cu boli neurologice degenerative/inflamator-imune forme cronice		cost mediu/bolnav cu boli neurologice degenerative/inflamator-imune forme cronice	
	număr de bolnavi cu boli neurologice degenerative/inflamator-imune forme acute		cost mediu/bolnav cu boli neurologice degenerative/inflamator-imune forme acute	
	număr de bolnavi cu osteogeneză imperfectă		cost mediu/bolnav cu osteogeneză imperfectă	
	număr de bolnavi cu boală Fabry		cost mediu/bolnav cu boală Fabry	
	număr de bolnavi cu boala Pompe		cost mediu/bolnav cu boala Pompe	
	număr de bolnavi cu tirozinemie		cost mediu/bolnav cu tirozinemie	
	număr de bolnavi mucopolizaharidoză tip II (sindrom Hunter)		cost mediu/bolnav cu mucopolizaharidoză tip II (sindrom Hunter)	
	număr de bolnavi mucopolizaharidoză tip I (sindrom Hurler)		cost mediu/bolnav cu mucopolizaharidoză tip I (sindrom Hurler)	
	număr de bolnavi cu afibrinogenemie congenitală		cost mediu/bolnav cu afibrinogenemie congenitală	

Program/Subprogram de sănătate curativ	Indicatori fizici		Indicatori de eficiență	
	Denumire indicator fizic	Valoare (nr.)	Denumire indicator de eficiență	Valoare — lei —
	număr de bolnavi cu sindrom de imunodeficiență primară		cost mediu/bolnav cu sindrom de imunodeficiență primară	
	număr total bolnavi cu HTPA tratați		cost mediu/bolnav cu HTPA	
	număr de bolnavi cu epidermoliză buloasă		cost mediu/bolnav cu epidermoliză buloasă	
Program național de sănătate mintală	număr de bolnavi în tratament substitutiv		cost mediu/bolnav cu tratament de substituție/an	
	număr de teste pentru depistarea prezenței drogurilor în urina bolnavilor		cost mediu pe test rapid de depistare a drogurilor în urină	
Programul național de boli endocrine	număr de bolnavi cu osteoporoză		cost mediu/bolnav cu osteoporoză	
	număr de bolnavi cu gușă prin tireomegalie datorată carenței de iod		cost mediu/bolnav cu gușă prin tireomegalie datorată carenței de iod	
	număr de bolnavi cu gușă prin tireomegalie datorată proliferării maligne		cost mediu/bolnav cu gușă prin tireomegalie datorată proliferării maligne	
Programul național de ortopedie	număr de bolnavi cu afecțiuni articulare endoprotezați		cost mediu/bolnav endoprotezat	
	număr de bolnavi cu endoprotezare articulară tumorală		cost mediu/bolnav cu endoprotezare articulară tumorală	
	număr de bolnavi adulți cu implant segmentar de coloană		cost mediu/bolnav adult cu implant segmentar de coloană	
	număr de bolnavi copii cu implant segmentar de coloană		cost mediu/bolnav copil cu implant segmentar de coloană	
	număr de bolnavi tratați prin chirurgie spinală		cost mediu/bolnav tratat prin chirurgie spinală	
Programul național de transplant de organe, țesuturi și celule de origine umană	număr de bolnavi cu transplant hepatic tratați pentru recidiva hepatitei cronice cu VHB		cost mediu/bolnav tratat pentru recidiva hepatitei cronice cu VHB	
Programul național de suplere a funcției renale la bolnavii cu insuficiență renală cronică	număr de bolnavi tratați prin hemodializă convențională		cost mediu/ședință de hemodializă convențională	
	număr de bolnavi tratați prin hemodiafiltrare intermitentă on-line		cost mediu/ședință de hemodiafiltrare intermitentă on-line	
	număr de bolnavi tratați prin dializă peritoneală continuă		cost mediu/bolnav tratat prin dializă peritoneală continuă	
	număr de bolnavi tratați prin dializă peritoneală automată		cost mediu/bolnav tratat prin dializă peritoneală automată	
Program național de terapie intensivă a insuficienței hepatice	număr de bolnavi tratați prin epurare extrahepatică		cost mediu/bolnav tratat prin epurare extrahepatică	
Program național de diagnostic și tratament cu ajutorul aparaturii de înaltă performanță:				
Subprogramul de radiologie intervențională	număr de pacienți cu afecțiuni cerebrovasculare tratați		cost mediu/pacient cu afecțiuni cerebrovasculare tratat	
	număr de tratamente Gamma Knife		cost mediu/tratament Gamma Knife	
	număr de stimuloare cerebrale implantabile		cost mediu/stimulator cerebral implantabil	
	număr de pompe implantabile		cost mediu/pompă implantabilă	
	număr de pacienți cu afecțiuni vasculare periferice tratați		cost mediu/pacient cu afecțiuni vasculare periferice tratat	
	număr de pacienți cu afecțiuni ale coloanei vertebrale tratați		cost mediu/pacient cu afecțiuni ale coloanei vertebrale tratați	
	număr de pacienți cu afecțiuni oncologice tratați		cost mediu/pacient cu hemoragii acute sau cronice tratați	
	număr de pacienți cu hemoragii acute sau cronice tratați		cost mediu/pacient cu afecțiuni oncologice tratați	
Subprogramul de diagnostic și tratament al epilepsiei rezistente la tratamentul medicamentos	număr de pacienți cu epilepsie rezistentă la tratament medicamentos tratați prin proceduri microchirurgicale		cost mediu/pacient cu epilepsie rezistentă la tratament medicamentos tratați prin proceduri microchirurgicale	
	număr de pacienți cu epilepsie rezistentă la tratament medicamentos tratați prin implant de stimulator al nervului vag		cost mediu/pacient cu epilepsie rezistentă la tratament medicamentos tratați prin implant de stimulator al nervului vag	
Subprogramul de tratament al hidrocefaliei congenitale sau dobândite la copil	număr de copii cu hidrocefalie congenitală sau dobândită tratați		cost mediu/copil cu hidrocefalie congenitală sau dobândită tratat	
Subprogramul de tratament al durerii neuropate prin implant de neurostimulator medular	număr de bolnavi tratați prin implant neuromodulator		cost mediu/bolnav tratat prin implant neuromodulator	

CASA DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE .....

Programul Național de Diabet Zaharat

Raportare pentru .....

(Se completează luna sau perioada de raportare conform Ordinului nr. 190/2013.)

Tabel 1. Situația bolnavilor tratați pe tipuri de terapie, a pompelor de insulină și seturilor de consumabile și a cheltuielilor aferente (lei)

Nr. de bolnavi cărora li s-au eliberat medicamente, pe tip de terapie		Cheltuieli cu medicamentele, pentru:										Cheltuieli totale cu medicamente	Număr de bolnavi cu diabet zaharat beneficiari de pompe de insulină	Număr de bolnavi cu diabet zaharat beneficiari de materiale consumabile pentru pompe de insulină	Cheltuieli pentru materiale consumabile pentru pompe de insulină	Cheltuieli pentru materiale consumabile pentru pompe de insulină								
insulină		ADO		ADO + insulină		insulină		ADO		ADO + insulină														
farmacii cu circuit deschis	farmacii cu circuit deschis	farmacii cu circuit deschis	farmacii cu circuit deschis	unități sanitare	total	farmacii cu circuit deschis	farmacii cu circuit deschis	unități sanitare	total	farmacii cu circuit deschis	farmacii cu circuit deschis	unități sanitare	total	farmacii cu circuit deschis	farmacii cu circuit deschis	unități sanitare	total							
C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8	C9	C10	C11	C12	C13 = C11 + C12	C14	C15	C16 = C14 + C15	C17	C18	C19 = C17 + C18	C20 = C13 + C16 + C19	C21	C22	C23	C24	

Tabel 2. Situația stocului de medicamente, a pompelor de insulină și a seturilor de consumabile pentru pompe de insulină (lei)

Valoarea medicamentelor în stoc la începutul perioadei de raportare	Valoarea medicamentelor consumate în cursul perioadei de raportare	Valoarea medicamentelor în stoc la sfârșitul perioadei de raportare	Valoarea pompelor intrate în cursul perioadei de raportare	Valoarea pompelor consumate în cursul perioadei de raportare	Valoarea pompelor în stoc la începutul perioadei de raportare	Valoarea pompelor consumate în stoc la sfârșitul perioadei de raportare	Valoarea materialelor consumabile pentru pompe de insulină în stoc la începutul perioadei de raportare	Valoarea materialelor consumabile pentru pompe de insulină consumate în cursul perioadei de raportare	Valoarea materialelor consumabile pentru pompe de insulină în stoc la sfârșitul perioadei de raportare		
C1	C2	C3	C4 = C1 + C2 - C3	C5	C6	C7	C8 = C5 + C6 - C7	C9	C10 = C9 + C8 - C7	C11	C12 = C9 + C10 - C11

C3 = C11 + C14 + C17 din tabelul 1

C7 = C23 din tabelul 1

C11 = C24 din tabelul 1

CASA DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

Raportare pentru .....

(Se completează luna sau perioada de raportare conform Ordinului nr. 190/2013.)

Situația indicatorilor specifici aferenți programelor/subprogramelor naționale de sănătate cu scop curativ

Program/Subprogram de sănătate	Indicatori fizici		Indicatori de eficiență	
	Denumire indicator fizic	Valoare (nr.)	Denumire indicator de eficiență	Valoare — lei —
Program național de boli cardiovasculare	număr de bolnavi tratați prin proceduri de dilatare percutană		cost mediu/bolnav tratat prin proceduri de dilatare percutană	
	număr de bolnavi tratați prin proceduri terapeutice de electrofiziologie		cost mediu/bolnav tratat prin proceduri terapeutice de electrofiziologie	
	număr de bolnavi tratați prin implantare de stimulatoare cardiace		cost mediu/bolnav tratat prin implantare de stimulatoare cardiace	
	număr de bolnavi tratați prin implantare de defibrilatoare interne		cost mediu/bolnav tratat prin implantare de defibrilatoare interne	
	număr de bolnavi tratați prin implantare de stimulatoare de resincronizare cardiacă		cost mediu/bolnav tratat prin implantare de stimulatoare de resincronizare cardiacă	
	număr de bolnavi (copii) tratați prin intervenții de chirurgie cardiovasculară		cost mediu/bolnav (adult) tratat prin intervenții de chirurgie cardiovasculară	
	număr de bolnavi (adulți) tratați prin intervenții de chirurgie cardiovasculară		cost mediu/bolnav (copil) tratat prin chirurgie vasculară	
	număr de bolnavi (adulți) tratați prin chirurgie vasculară		cost mediu/bolnav (copil) tratat prin intervenții de chirurgie cardiovasculară	
Programul național de oncologie	număr de bolnavi tratați		cost mediu/bolnav tratat	
Programul național de tratament al surdității prin proteze auditive implantabile (implant cohlear și proteze auditive)	număr de implanturi cohleare		cost mediu/implant cohlear	
	număr de proteze auditive BAHA		cost mediu/proteză auditivă BAHA	
	număr de proteze auditive VIBRANT		cost mediu/proteză auditivă VIBRANT	
Programul național de diabet zaharat	număr de bolnavi cu diabet zaharat tratați		cost mediu/bolnav tratat	
	număr de bolnavi cu diabet zaharat evaluați prin dozarea HbA1c		cost mediu/bolnav cu diabet zaharat evaluat prin dozarea HbA1c	
	număr de bolnavi cu diabet zaharat beneficiari de pompe de insulină		cost mediu/bolnav cu diabet zaharat beneficiar de pompă de insulină	
	număr de bolnavi cu diabet zaharat beneficiari de materiale consumabile pentru pompele de insulină		cost mediu/bolnav beneficiar de materiale consumabile pentru pompa de insulină/an	
	număr de copii cu diabet zaharat automonitorizați		cost mediu/copil cu diabet zaharat automonitorizat	
	număr de adulți cu diabet zaharat automonitorizați		cost mediu/adult cu diabet zaharat automonitorizat	
Program național de tratament al bolilor neurologice	număr de bolnavi cu scleroză multiplă tratați		cost mediu/bolnav cu scleroză multiplă tratat	
Program național de tratament al hemofiliei și talasemiei	numărul de bolnavi cu hemofilie fără intervenție chirurgicală majoră		cost mediu/bolnav cu hemofilie fără intervenție chirurgicală majoră	
	număr de bolnavi cu hemofilie care necesită intervenții chirurgicale majore pentru artropatii invalidante		cost mediu/bolnav cu hemofilie cu intervenție chirurgicală majoră	
	numărul de bolnavi cu talasemie		cost mediu/bolnav cu talasemie	
Programul național de tratament pentru boli rare	număr de bolnavi cu boli neurologice degenerative/inflamator-imune forme cronice		cost mediu/bolnav cu boli neurologice degenerative/inflamator-imune forme cronice	
	număr de bolnavi cu boli neurologice degenerative/inflamator-imune forme acute		cost mediu/bolnav cu boli neurologice degenerative/inflamator-imune forme acute	
	număr de bolnavi cu osteogeneză imperfectă		cost mediu/bolnav cu osteogeneză imperfectă	
	număr de bolnavi cu boală Fabry		cost mediu/bolnav cu boală Fabry	
	număr de bolnavi cu boala Pompe		cost mediu/bolnav cu boala Pompe	
	număr de bolnavi cu tirozinemie		cost mediu/bolnav cu tirozinemie	
	număr de bolnavi mucopolizaharidoză tip II (sindrom Hunter)		cost mediu/bolnav cu mucopolizaharidoză tip II (sindrom Hunter)	
	număr de bolnavi mucopolizaharidoză tip I (sindrom Hurler)		cost mediu/bolnav cu mucopolizaharidoză tip I (sindrom Hurler)	
	număr de bolnavi cu afibrinogenemie congenitală		cost mediu/bolnav cu afibrinogenemie congenitală	
	număr de bolnavi cu sindrom de imunodeficiență primară		cost mediu/bolnav cu sindrom de imunodeficiență primară	

Program/Subprogram de sănătate	Indicatori fizici		Indicatori de eficiență	
	Denumire indicator fizic	Valoare (nr.)	Denumire indicator de eficiență	Valoare — lei —
	număr de bolnavi cu HTPA tratați		cost mediu/bolnav cu HTPA	
	număr de copii cu mucoviscidoză		cost mediu/copil cu mucoviscidoză	
	număr adulți cu mucoviscidoză		cost mediu/adult cu mucoviscidoză	
	număr de bolnavi cu scleroză laterală amiotrofică		cost mediu/bolnav cu scleroză laterală amiotrofică	
	număr de bolnavi cu epidermoliza buloasă		cost mediu/bolnav cu epidermoliza buloasă	
	număr de bolnavi cu sindrom Prader Willi		cost mediu/bolnav cu sindrom Prader Willi	
Program național de sănătate mintală	număr de bolnavi în tratament substitutiv		cost mediu/bolnav cu tratament de substituție/an	
	număr de teste pentru depistarea prezenței drogurilor în urina bolnavilor		cost mediu pe test rapid de depistare a drogurilor în urină	
Programul național de boli endocrine	număr de bolnavi cu osteoporoză		cost mediu/bolnav cu osteoporoză	
	număr de bolnavi cu gușă prin tireomegalie datorată carenței de iod		cost mediu/bolnav cu gușă prin tireomegalie datorată carenței de iod	
	număr de bolnavi cu gușă prin tireomegalie datorată proliferării maligne		cost mediu/bolnav cu gușă prin tireomegalie datorată proliferării maligne	
Programul național de ortopedie	număr de bolnavi cu afecțiuni articulare endoprotezați		cost mediu/bolnav endoprotezat	
	număr de bolnavi cu endoprotezare articulară tumorală		cost mediu/bolnav cu endoprotezare articulară tumorală	
	număr de bolnavi adulți cu implant segmentar de coloană		cost mediu/bolnav adult cu implant segmentar de coloană	
	număr de bolnavi copii cu implant segmentar de coloană		cost mediu/bolnav copil cu implant segmentar de coloană	
	număr de bolnavi tratați prin chirurgie spinală		cost mediu/bolnav tratat prin chirurgie spinală	
Programul național de transplant de organe, țesuturi și celule de origine umană	număr de bolnavi tratați pentru stare posttransplant		cost mediu/bolnav tratat pentru stare posttransplant	
	număr de bolnavi cu transplant hepatic tratați pentru recidiva hepatitei cronice cu VHB		cost mediu/bolnav tratat pentru recidiva hepatitei cronice cu VHB	
Programul național de suplere a funcției renale la bolnavii cu insuficiență renală cronică	număr de bolnavi tratați prin hemodializă convențională		cost mediu/ședință de hemodializă convențională	
	număr de bolnavi tratați prin hemodiafiltrare intermitentă on-line		cost mediu/ședință de hemodiafiltrare intermitentă on-line	
	număr de bolnavi tratați prin dializă peritoneală continuă		cost mediu/bolnav tratat prin dializă peritoneală continuă	
	număr de bolnavi tratați prin dializă peritoneală automată		cost mediu/bolnav tratat prin dializă peritoneală automată	
Program național de terapie intensivă a insuficienței hepatice	număr de bolnavi tratați prin epurare extrahepatică		cost mediu/bolnav tratați prin epurare extrahepatică	
Program național de diagnostic și tratament cu ajutorul aparaturii de înaltă performanță:				
Subprogramul de radiologie intervențională	număr de pacienți cu afecțiuni cerebrovasculare tratați		cost mediu/pacient cu afecțiuni cerebrovasculare tratat	
	număr de tratamente Gamma Knife		cost mediu/tratament Gamma Knife	
	număr de stimuloare cerebrale implantabile		cost mediu/stimulator cerebral implantabil	
	număr de pompe implantabile		cost mediu/pompă implantabilă	
	număr de pacienți cu afecțiuni vasculare periferice tratați		cost mediu/pacient cu afecțiuni vasculare periferice tratat	
	număr de pacienți cu afecțiuni ale coloanei vertebrale tratați		cost mediu/pacient cu afecțiuni ale coloanei vertebrale tratați	
	număr de pacienți cu afecțiuni oncologice tratați		cost mediu/pacient cu hemoragii acute sau cronice tratați	
Subprogramul de diagnostic și tratament al epilepsiei rezistente la tratamentul medicamentos	număr de pacienți cu epilepsie rezistentă la tratamentul medicamentos tratați prin proceduri microchirurgicale		cost mediu/pacient cu epilepsie rezistentă la tratamentul medicamentos tratat prin proceduri microchirurgicale	
	număr de pacienți cu epilepsie rezistentă la tratamentul medicamentos tratați prin implant de stimulator al nervului vag		cost mediu/pacient cu epilepsie rezistentă la tratamentul medicamentos tratat prin implant de stimulator al nervului vag	
Subprogramul de tratament al hidrocefaliei congenitale sau dobândite la copil	număr de copii cu hidrocefalie congenitală sau dobândită tratați		cost mediu/copil cu hidrocefalie congenitală sau dobândită tratat	
Subprogramul de tratament al durerii neuropate prin implant de neurostimulator medular	număr de bolnavi tratați prin implant neuromodulator		cost mediu/bolnav tratat prin implant neuromodulator	

★

RECTIFICĂRI

În Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 102/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 703 din 15 noiembrie 2013, se fac următoarele rectificări:

— la art. I pct. 5 [cu referire la art. 20 lit. h)], pct. 6 [cu referire la art. 20¹ alin. (1) lit. a) pct. 3], pct. 7 [cu referire la art. 20¹ alin. (1) lit. b) pct. 5] și pct. 39 [cu referire la art. 117 lit. h) pct. 4], în loc de: „*un an*” se va citi: „*1 an*”;

— la art. I pct. 44 [cu referire la art. 147² alin. (1) lit. a)], în loc de: „... să se înregistreze în scopuri de TVA în România poate beneficia...” se va citi: „...să se înregistreze în scopuri de TVA în România, poate beneficia...”;

— la art. I pct. 52 [cu referire la art. 153 alin. (1) partea introductivă], în loc de: „... ce implică operațiuni taxabile scutite de taxa pe valoarea adăugată ...” se va citi: „... ce implică operațiuni taxabile, scutite de taxa pe valoarea adăugată ...”.

★

În cuprinsul Regulamentului privind evaluarea performanțelor profesionale individuale anuale și promovarea personalului contractual din cadrul Ministerului Public, aprobat prin Ordinul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nr. 84/2013, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 303 din 28 mai 2013, se face următoarea rectificare:

— la art. 21 alin. (2), în loc de: „... sau a unei probe practice, după caz.” se va citi: „... sau a unei probe practice, după caz, și a unui interviu.”

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2013 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Număr de apariții anuale	Valoare (TVA 9% inclus) — lei		
			12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	900	1.200	330	120
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	88	1.500		140
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	205	2.250		200
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	450	430		40
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	5.000	1.720		160
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	250	1.600		150
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	48	540		50
8.	Colecția Legislația României	4	450	120	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	12	750		70

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2013 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	50	130	330	790	1.740	500	1.250	3.130	7.510	16.520
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	600	1.500	3.750	9.000	19.800
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	50 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

